

SEBESÜLTEK ÁPOLÁSÁHOZ

szükséges tudnivalók és orvosi könyvek:

Betegápolástan. A vörös keresztet használt betegápolástan kivonata. Ára K 1.80

A betegápolás kézikönyve. Irta Fialka Gusztáv dr. Hivatásos betegápolónk és a művelt közönség számára. Ajánló sorokkal ellátta Müller Kálmán dr. Számos szöveg közé nyomtatott ábrával. Ára K 8.—

A betegápolók tankönyve. Irta Fialka Gusztáv dr. Számos a szöveg közé nyomtatott ábrával. Ára K 4.20

Klinikai receptekönyv. Szerkesztette Müller Vilmos dr. Az egyetemi klinikák, a budapesti poliklinika és a fővárosi kórházak gyógymódjainak rendkívül gyűjteménye. II. kiadás. Ára K 8.—

A fertőző betegségekről és az azok ellen való védekezésről. Irta Gerölczy Zsigmond dr. Ára K 1.50

Útmutató a hadsebészetben. Irta Prochnov József dr. 96 ábrával és 6 nyomtatott táblával. Ára K 7.—

A sebek gyógyulása és a sebkezelés. Irta Schächter Miksa dr. Ára K 4.—

Megrendelhetők:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nél Budapest, VI., Andrássy-út 21. szám és minden hazai könyvkereskedésben.

CORPUS JURIS HUNGARICI

(ALAPITOTTA dr. MÁRKUS DEZSŐ)

legújabb kötete most jelent meg!

1914. évi törvénycikkek

Jegyzetekkel ellátta **Dr. TÉRFI GYULA** * **FRANKLIN-TÁRSULAT** m. kir. igazságügyi min. tanácsos. Kiadja a magyar irod. intézet és könyvnyomda.

Kiegészítő kötete a milleniumi nagy **Corpus Juris (Magyar Törvénytar)** és a **Hatályos Magyar Törvények** gyűjteményeinek. Jegyzetekkel, utalásokkal és miniszteri indoklásokkal ellátva. A jegyzetekben a képviselőházi és főrendiházi tárgyalások anyaga fel van dolgozva.

Ára füzve 14 korona, félbörkötésben 17 korona.

Megrendelhető a **FRANKLIN-TÁRSULATNÁL**

Hudapest, IV., Egyetem-utca 4

és minden hazai könyvkereskedésben.

CHEMIA

A MINDENNAPI ÉLETBEN

IRTA **SOK KÉPPEL**

Dr. HANKO VILMOS ÁRA KÖTVE 4 K 80 fill.

A „Chemia a mindennapi életben” cz. munkája, mely a világot mozgató tudományok: a chemia fontosabb eredményeit könnyen megérthető előadásban közli, egyben megtanít arra is, hogy a közölt eredményeket hogyan értékesíthetjük egészségünk megőrzésére a háztartásban, a főzésnél, a mindennapi életben lépten-nyomon felmerülő kérdésekben. Tájékoztató a könyvnek tartalmából csak egy néhány című sorunkon fel, melyek egyszerű megnevezésükkel és szembevetésben igazolják, mennyire gyakorlati értékű ez a könyv. Tej, kávé, tea, vaj, borhamisítás felismerése, az arany- és ezüsttárgyak felismerése, üveg, fém-, fa-, porcellán-, márvány-, gipsz- és teflek-ragasztás. Bor-csezt-készítés. Az ivóvíz megtisztítása. Hajfestés. Tilkos gyógyító és széplítő szerek birálat. Szappanfőzés; illatszerek, likörök készítése. Tinta-, gyümölcs-, rozsda-, stearin-, zsír-, olajfoltok kivétele. A mérgezőeknél köv-velendő eljárások stb. A „Chemia a mindennapi életben” kezünkbe adja mindezen kérdéseknek s számos más kérdésnek a nyitját, gyakorlati útmutatást feleslegessé tesz az élet ezer apró viszonylatában minden felvilágosítást és utánajárást. Ez a munka, a tudni valóknak valóságos kincsesháza, nélkülözhetetlen tanácsadója a magyar asszonynak, a tanítónak, a lelkésznek. Ajándékkönyvnek nem képzelhető tanulságosabb könyv emélt.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél Budapest, VI., Andrássy-ut 21. valamint minden hazai könyvkereskedésben.

RENDELÉS NÉL SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

KÜZDELEM A LEVEGŐ MEGHÓDÍTÁSÁÉRT.

IRTA CHARLES C. TURNER. FORDITOTTA FRÖHLICH KÁROLY.

Huszonkilenc rendkívül érdekesen megírt fejezetben tárgyalja a szorzó korunk e legnagyobb problémáját, a levegő meghódítását. A légi járművek történetét, kísérleteit, diadalait mondja el mindenkihez szívesen. A könyv egyik aktuális fejezetének címe

HÁBORÚ A LEVEGŐBEN.

24 ábrával a szöveg közt és 24 képmelléklettel.

Ára kötve 8 korona.

Megjelent az Ismeretterjesztő Könyvtárban. **Franklin-Társulat kiadása.**

Minden könyvkereskedésben kapható.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben (IV., Egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A háború irodalma!

A Magyar Könyvtár ujdonságai.

AUSZTRIA ÉS MAGYARORSZÁG HADSEREGE

Irta Pilch Jenő honvéderőnagyt.

Szinte új erőt és reménységet nyújt e könyv, mert részletesen megismerteti a mi haderónkkal.

Ára 60 fillér.

A MODERN HÁBORÚ ESZKÖZEI

Irta Archibald Williams nyomán Sándor Szilárd.

A háború borzalma és dicsősége elevenedik meg előttünk, ha annak eszközeivel megismerkedünk.

Ára 60 fillér.

ZEPPELIN

Irta dr. Mikos Lajos.

Érdekes leírása a modern háború leg-felkelmesebb eszközének.

Ára 60 fillér.

NAGYBRITÁNIA VESZEDELME

Irta Conan Doyle. Fordította Góth Sándor.

Ára 30 fillér.

Az Olesó Könyvtár ujdonságai.

I. VILMOS

német császár és porosz királynak kilenczven válogatott írása.

Fordította Supka Géza dr.

A nagy német birodalom megalapításának érdekes dokumentumai I. Vilmos császár írásai.

Ára 1 korona.

NAGY PÉTER CZÁR

Irta John L. Moltley. Fordította Herkner János.

A modern Oroszország megalapításának Péter csárnak életrajzát nyújtja e füzet, de egyben megismerteti az orosz nép lélektanával.

Ára 60 fillér.

A VILÁGHÁBORÚ OKAI

Irta Angyal Dávid egyet. tanár.

Élénkséggel írja le a szerző a világháború előzményeit s elesztésével tekintést enged az események mögött rejtőző okokba is.

Ára 40 fillér.

A NÉMET VILÁGPOLITIKA

Irta Wlassics Gyula.

Ára 20 fillér.

10. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL.**

BUDAPEST, MÁRCZIUS 7.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 20 korona. Félévre — 10 korona. Negyedévre — 5 korona.

A „Világháború”-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekre a postailag meg-határozott viteldij is eszótalándó.

CSAPATAINK BEVONULÁSA KOLOMEÁBA.

A BUKOVINAI HARCZOKBÓL. — Jolly Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk fölvétele.

MAGYARHON ELSŐ, LEÉGNYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAZULTE. Alapított 1847. **Brausweller János** Szegeden. Ca. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és múórák, főtálatója a remontoir ingadrákna stb. stb. **ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE** Képez árjegyzék bérmentve. javítások pontosan eszközöltetnek.

KÉPTELENY.

REGÉNY. IRTA SZEMERE GYÖRGY.

(Folytatás.)

VI. A monostori kuria.

Öt óra lehetett. A török hódoltság idejében épült vakolatlan kastély napórája annyit mutatott legalább. Szomjasan kelt fel a nap, milliónyi sugársávjával mohón szívta magába a francia kert harmatját. A kastély északi oldalához azonban nem tudott hozzáférni, az azon fölklúzó borostyán még gyöngydszben állt.

A kastély előtti rondó gyepszőnyegén két foxi hempergőzött. Egy ámos szolgáló két hatalmas bádognakánban tejet vitt a konyhába. Útközben kétszer is megállt és hangosan ásított.

A kastélynak sem nyílt még ki a szeme. De már az is ébredezett. Először dönögő tölgyfaajtaja csapódott ki, aztán a földszinti ablakok egynemelyike. Az emelet még aludt. Félóra múlva megmozdult az is. A visszhangos folyosókról halk papucsosozgás hallatszott le. A személyzet munkába állott. Az inasok tánczolvá fényesítették a parkettet, a szobaleányok egymással hanczurozva törölték a port.

Mr William az Oxfordból ide telepített angol komornyik keresztbe fonta karját a mellén s ebben a toreadori pózban udvarolt Anitaának, a sennorita Juana komornájának. Nem ment a dolog sehogy; azonfelül meg is zavarták a szerelmes Williamot tantalusi igyekezetében: rászengettek.

— His lordship — mondta az előkelő család, belehajolva a levegőbe, aztán elszaladt.

Fölebredt a kastély ura, Morvay Eduárd, kamarás.

William kinyitotta az ablaktáblákat, papucsot húzott az ura lábára, aztán kezébe adta a súlyzókat. A kicsiket persze, mert a nagyokat William nem bírta el. Azokkal még Csonka Palya a mindenes sem boldogult, a ki pedig két zsák búza alatt is eljárta a kutyakopogóst.

Edus, miután vagy tízszer feje fölé tolta volt a félmétermázsás vasrudat, abbahagyta a gimnasztikát és kiment a kertbe. A tóházban lehányta magáról a ruháját és beleugrott a vízbe. Vagy tíz percig úszott, aztán a víz alá bukott. Egy teljes percig maradt alatta. A tudógimnasztika után felöltözött s kiült a terraszra. Oda hozták a reggelijét: a tejszínes théat, öt lágytojást és a jaimet. Majd könyvet kért Edus Williamtól, de hozzá nem juthatott az olvasáshoz: elejét vette Juanita, a ki óvatosan, mint egy madarászó maeska, háta mögé sompolygott és orvul befogta a szemét.

— Juanita?!...

— Kitalálta, én vagyok.

Edus harsogó kacajba tört ki.

— Mi jutott eszébe, oh sennorita!

— Miért? — kérdezte a spanyol leány, a nevetésért nehezelve.

— Eddig sohasem büjt ki tizenegy óra előtt, azt állítja, hogy két óráig tart a reggeli toalettje.

A leány elpirult.

— Nem csináltam toalettet. Ugy-e csunya vagyok.

Edus, mielőtt felelt volna, önkénytelenül megnézte a leányt. Csakugyan különbözött a tegnapi Juanitától. Csak azt nem tudta a férfi eldönteni, vajjon előnyére vagy hátrányára-e. Fehérpettyes kék mosóruha volt rajta, a papkisasszonyokéhoz hasonló, csak jobb szabású. Rugalmas veres haja fehér fátvállal volt lekötte, mint az apácáké. Apácászerű volt kemény vászongallérja s alázatosan kérő szeme is, jóformán csak remekbe mintázott mezitelen karja, a mi ingerlően csillogott ki hasított bluzujja nyílásán, emlékeztetett a nagy párizsi ballerínára.

A férfi vizsga szeme merészszerűleg legelt a leányon s nem árult el semmi véleményét. A komoly eszthetikus nyugodt boncoló elméjével bírálhatta el az asszonytestnek s foglalatjának szépségeit.

Juana visszatartott lélekzettel várta az ítéletét.

— Ugy-e nem tetszem így magának? — kérdezte minden legkisebb emócióra saját-szerűen remegő ajkát zsebkendőjébe rejtve.

— Nem tudom Juana, hogy tetszik jobban, így-e vagy amúgy; csak azt tudom, hogy ebben a szokatlan világításban új, eddig nem sejtett lelki vonásokat árul el: ezt látom, Juanita.

— Lelki vonásokat?!... Oh, de nagyszerű! Tudta, hogy a férfi nem tud hízelegni és csalhatatlannak hitte az izlését. Örült neki, mint gyermek a piros almának. Egy elügyetlenkedett piruettel az Edus mellett fonott székbe röpült.

— Szabad maga mellé ülöm? Nem zavarom?

— A férfi, a ki még mindig nézte a leányt, egyenes válasz helyett így beszélt.

— Most már tudom: így mégis szebb, Juanita.

Juana hirtelen elkapta a férfi kezét, orvul mint menyét a galambot s többször megesókolta.

Edus majd hogy el nem érzékenyedett.

— Csacsi, kis csacsi, mivé lettél!

— Mivé?

— Elszórod a hatalmat, mint Lear király az országait, egy szóra eldobod a vértettedet, egy mosolyra kitarod a szívedet, — megsebezhetetlen voltál s most vézni kívánsz.

— Én — mondta a leány szerényen — csak a boldogságot keresem.

A férfi vállalt vont.

— Nem találd meg, a hol ezelőtt kerested?

— Nem, magától akarom megtudni, hol van.

— Én — tiltakozott a férfi élénken — nem tudom. Én csak a testemmel vagyok itt ezen a földön, lelkeimmel nem ide tartozom. Itt nincs hivatásom, feladatom.

A leány szívére tette kezét, fájta a szíve.

— Ezt nem értem, nem, nem, — gügyögte halkán, — a legragyogóbb férfi, a ki valaha ismertem, mindene megvan, a mit Isten embernek adhat, s úgy beszél, mint egy szegény elítélt.

A férfi kinyújtotta karsú, párducz testét, rágyújtott egy szivarkára s egy pillanatra elrövedezett. Aztán beszélni kezdett a füst-felhő mögött.

— Úgy látszik, Juana, sohasem fog engem megérteni; sem maga, sem más. Nem sajnálni kell engem, hanem irigyleni. Nem az elítélt vagyok én, hanem a kiválasztott. Én nem rendezkedhetem be ezen a földön úgy, mint a többi szatocsélek, a ki kínos aggodalommal, hitvány veszekedés és alkuvás között gyűjtögeti apró értékeit, hogy az árukon garasos élvezeteket vásároljon s aggkorának fakó kórságait a maga átmítására aranyfüsttel vonja be — mert azt hiszi, hogy a bölcös a kezdet s a sír a vég; én — állította a férfi meggyőződéssel — tudom, hogy a Föld után mi következik; hogy a sírom csak egy kis állomásom nekem; hogy azontúl a szabadság következik, a mihez képest csupa láncszörgető rabság az, a mit itt annak csúfolnak, mert az igazi szabadság ragyog és a fénye pillanatok alatt milliárd mértföldeket képes a világűrben beszárgulani, nem ismer sem távolságot, sem időt, sem lehetetlenséget, csak van, mindenütt ott van, mert nélküle összeroppanna a világegyetem... nekem — konkludált Edus — ehhez kell tartanom magamat már ezen a földön, miután tudomásom van róla, ezt az abszolút szabadságot kell megközelítenem, bárha jól tudom is, hogy alapszabályom véve szizifuszi munkát végzek.

A spanyol leány leejtette fejét.

— Oly messze vagyok magától, sohasem fogom megközelíteni.

— Igen — korholta a férfi gyöngéden — igen, mert mindig csak a földi szerelemre gondol.

— Arra, — vallotta be Juana — én mindig csak arra gondolok, mert sohasem volt benne

részem, mert vágyom utána... Nekem nem kell a maga örökszabadsága, — jelentette ki a leány szenvedelemmel, — én itt a földön akarok elmúlni, örökre elvérszeni annak a karjában, a ki szeretek; egy pillanatnyi szerelemért elárulom a menyországotom.

A férfi megharagudott.

— Könnyelmű beoid beszéd, Juanita. Hallgald ki ékszered az ablakon, égesd el fehér karodat, hasogasd fel szép arezódát és nem fogom azt mondani, hogy botorul cselekedtél, de ez a beszéd gonoszul ostoba.

A leány sírfakadt. A férfi megbánta heves-ségét. Ráhajolt a nőre s megsimogatta a haját.

— Ne sírj, Juanita... És ne gondolj a földi szerelemre, a földöntúliira gondolj, az örök-szeretetre... Ne sírj Juanita és add ide az ajkadat, hogy egy testvéri csókot lehellyek reá.

A leány daczolt.

— Miért kinezol? Miért nem kergetsz el, ha nem szeretsz? Az egész világ azt hiszi, hogy a szeretőd vagyok és...

Edus szavába vágott.

— Jól tudod, hogy az egész világ véleményre sem adok semmit. Engem nem piszkolhat be csak a saját tettem. Juanita — folytatta — ha nem volnál nekem kedves, leszakítanálak s egy pohár pezsgőt innék reája, mint a hogy a többi férfi szokta, ha nem a élkelvel szeretsz.

A síró leánynak egyszerre felragyogott az arca.

— A lelkeiddel szeretsz?

— A lelkeimmel szeretek minden tévelygőt, minden szerencsétlent.

— Akkor csókolj meg.

Edus megesókolta a leányt. Majd kezénfogta s bejárta vele a kertet. Sokat beszélt, hozzá akart férkőzni a nő értelméhez a maga speciális világfelfogásával. Mintha csak egy meg-értő osztályostársat, egy hozzá méltó tanítványt akart volna magának nevelni.

— Kedves Juana, én jobban ismerem magat, mint sajátmagat. Azt hiszi, hogy nem ismeri a szerelmet, holott már meg is esőmörölt tőle. Hiszen épen ez a csömör hajtotta hozzám, a ki nem szédültem bele a maga fényességébe, mint a többi férfi, mert nem akartam megégetni a szárnyamat. Ez a tartózkodásom izgatta magát, megingott önértetéből fejlődött ki az az érzés, a mi most a szívem uralkodik. S ezt összetéveszti a szerelemmel, (mert egyeb, magasztosabb asszonyi hivatást nem tud elképzelni), holott nem az. Egyszeribe rájönne az igazságomra, ha azt tenném, a mit az én helyemen a többi lingo tenne. Megesőmörölnék tőlem is, mert hiába, a földi szerelemnek salkja van, ezt csak az a kevés nő nem tudja, a kinek világegyetében csak egyetlen szereleme volt... Vagy azt hiszi, — folytatta — hogy különb ember vagyok másnál? Nem. Az én valómnak fizikai megnyilatkozása csak annyiban különbözik a másokétól, a mennyiben az átlagemberénél valamivel különb a fizikumom; de üledéke van annak is. Ha nem kedvelném magat, kis Juanita — végezte szavait — ha nem ismertem volna fel lelke szomjuságának sajátmagát előtt is ismeretlen lényegét, ha mint más közönséges halandó, én is összetévesztetem volna azt a szerelemmel, tudja hogy eselekedtem volna? A hogy a többiek. Eléveztem volna magával egy hónap alatt 200,000 lívrest, szépségének egy hányadát gondtalanul behabzsoltam volna, aztán hazajöttem volna, mint az étvágyát kielégített fenevad, egyedül. Nekem nem árt meg semmi — folytatta — sem a szerelem, sem az anyagi gond, (miután én csak ideiglenesen vagyok itt), ám én csak magára gondoltam, a helyét kereső földi leányra, a ki jobb sorsot, világosságot érdemel, mert — jó. Azt gondoltam, emberbaráti kötelességem másokon segíteni: jer hát velem, kedves leány, lelked labirintusában megmutatom a te ki-

vezető utadat; magamhoz veszek, hogy a világ legalszebb társadalmának, a magyarnak — (a mely benned bizonyára csak az én vampyromat látja) — hogy a könyörtelen társadalomnak rád kimondott ítélet, vesszőfutásod kínjai között is megkísértem, hogy visszaadjalak önmagadnak. Azt szeretném, ott folytathasd, a hol elhagytad akkor, mikor szűz ajkadról az első bűnös csókot elrabolta valami hitvány erényvadász.

Hallgatott Juana. Makacsul hallgatott. A jószándéka nem hiányzott hozzá, de nem tudta a férfit megérteni. Az mintha elszomorodott volna, bár a hangja nem árult el süggédést. Szóra akarta birni a leányt.

— Miért hallgat, Juana? Legalább annyit mondjon, hisz-e szándékom őszinteségében.

Egy pár további unszoló szóra végre megszólalt Juana.

— Semmit sem értek, úgy prédikál mint egy karthausi barát, holott az élete inkább hasonlít egy ezinikus viveuréhez. Maga mondta, — magyarázza ki magát Juana — hogy összekülömbözött a családjával, kerüli az előkelő társaságot s elzülött úri koldusok között, füstös kávéházakban szórja el a vagyonát, hogy pár esztendő múlva koldus lesz maga is s nem akad az országában egy önértetes leány, a ki hajlandó lenne a sorsában osztozkodni.

— Juana, Juanita, — intette a férfi a leányt elnézően mosolygva, — ne csak a vádpontokat olvassa rám, sorolja fel, miként én tettem — az okokat is.

— Az nem ok — jelentette ki Juana élesen, — hogy nem ismeri el magára nézve kötelezőknek az emberi törvényeket, mert felettük áll, erősebb, okosabb azoknál, a kik hozták s a kik számára hozták. Maga is csak ember.

Edus vállalt vont.

— De másfajta, mint a többi; azt eddig is eléggé bebizonyítottam magának, de ha nem értette meg, meg jobban be fogom bizonyítani. Megmutatom magának a nyomort. Ki fogom mutatni, hogy alapszabályom véve teljesen mindegy, akár rádza, akár koldus, akár erős, akár gyenge, akár szép, akár rút valaki. Semmi se számít, csak a hit. Az örökkévalóságban egy perc

(ennél is kevesebb a földi lét) semmi esetre sem idő, valamint az örökrend törvényei egyetlen paragrafusának fontosságáig sem emelkedik az a millió erkölcsi és rendészeti szabályzat, a mit az emberiség több ezer év óta összekotyvasztott.

— Hogy akarja mindezt bebizonyítani? — kérdezte a spanyol leány tompa hangon.

— A tetteimmel, az életemmel, a halállommal.

A halál emléke szomorúsággá változtatta a Juanita esőkönyös roskedvét.

— Oh, mon Edouard, kitől tanulta ezt a hideg, hátborzongató filozófiát?

— Majd egyszer elmondom — igérte Edus — hogy jöttem reá. Most csak annyit, hogy volt Oxfordban egy tanulótarasom, Gauri-Singa, a maharadsa fia.

Nem folytatta. Kocsizörgést hallott.

— Majd rátérünk máskor, — mondta — most alighanem vendégünk érkezett.

A leány felsőhajtott.

— Az, mondja csak úgy, hogy: vendégem érkezett.

— Nem Juanita, maga otthon van — jelentette ki a férfi határozottan — maga a ház úrnője; nem kényszeríthetem rá, de a maga érdekében azt kívánám, hogy ahhoz tartsa magát; hogy mások is annak ismerjék el, arról majd én fogok gondoskodni. Úr vagyok a magam portáján. Itt nem tartozom respektálni az emberek sértő föltevésait.

— De mikor, — küzködött magával a leány, — de mikor az emberek nem gondolhatnak egyebet, mint a mit a látszat mutat, mikor képtelenség lenne egyebet gondolniok!

— Mindegy, idővel majd rá fognak jönni, hogy a gondolatuk volt a képtelenség.

Ezzel vendége elé sietett Morvay. Juana gondolkozott egy ideig, aztán fölvetette fejét és nyugodt, határozott lépésben bement a kasszélyba, a kerti terraszra át. Egy simítással sem változtatott a ruházatán, tíz perc múlva úgy a hogy volt, bekötött fejfel nyitott be a pipázóba, a honnan az Edus hangja kihallatszott.

A vendég, a ki egy bőrszölyében ült, fölállott s tisztellettelenen meghajolt.

A háziúr bemutatta Juanának Tormássy Ottó gróft.

A leány kezét fogott vele. A gróf megesókolta a leány kezét. Telivér világi volt, a ki csak a nőt nézte a nőben, ezzel szemben minden egyéb körülmény törpének látszott a szemében. Arról sem látszott tudomást venni (a mit pedig tudott), hogy leánnyal áll szemben, a kinek jelenléte egy garson ember házában mindenesetre kevésbé indokolható meg, mint egy asszonyé.

Madame-nak szállította a sennoritát.

Az az előkelő dámák önértetes szerénységével fogadta a hódotatot, a mit még csak napokkal ezelőtt is fölsőbbesség szarkazmussal utasított volna vissza, mert okos nő léte nevetésének s értéktelennek tartott minden tisztelnyilvánítást, bitórlásnak, úgy vélte: a maga speciális adóját százzszorosán bevette a férfiakon. Egyesek lelkehez nem fért hozzá, hogy vámot szedjen azon a területen is, a melynek hátat fordított.

Most úgy látszik, visszaképzelte magát oda. Pár nyájas szót váltott a vendéggel, aztán eltűnt pár percere, hogy magyar szokás szerint likőrrel és piskótával gondoskodjék. Az izlésesen felszerelt ezüsttálcázt maga hozta be, töltött s tréfas negédséggel keocintott a gróffal.

Nem hiába származott maga is előkelő családból: Juana tökéletes tapintattal vezette a társalgást, a minek a fonalat a férfiak pillanatra sem vették ki a kezéből, mert látható gyönyörűségük telt a finom asszonyszellem játékoságában.

A spanyol nőnek eszébe sem jutott, hogy (látásból és hírből ismert) vendégét indiai élményeinek emlékei közre kergetse (száz nő körül kilencezven bizonyára úgy eselekedett volna) — Juana azt tartotta, hogy a grófnak elsősorban a férfit, a nagyrurat kell megbecsülnie, a kinek értékén csak keveset lendít az a bizarr érdekesség, a mely tigris-troféái révén ragadt reá.

(Folytatása következik.)

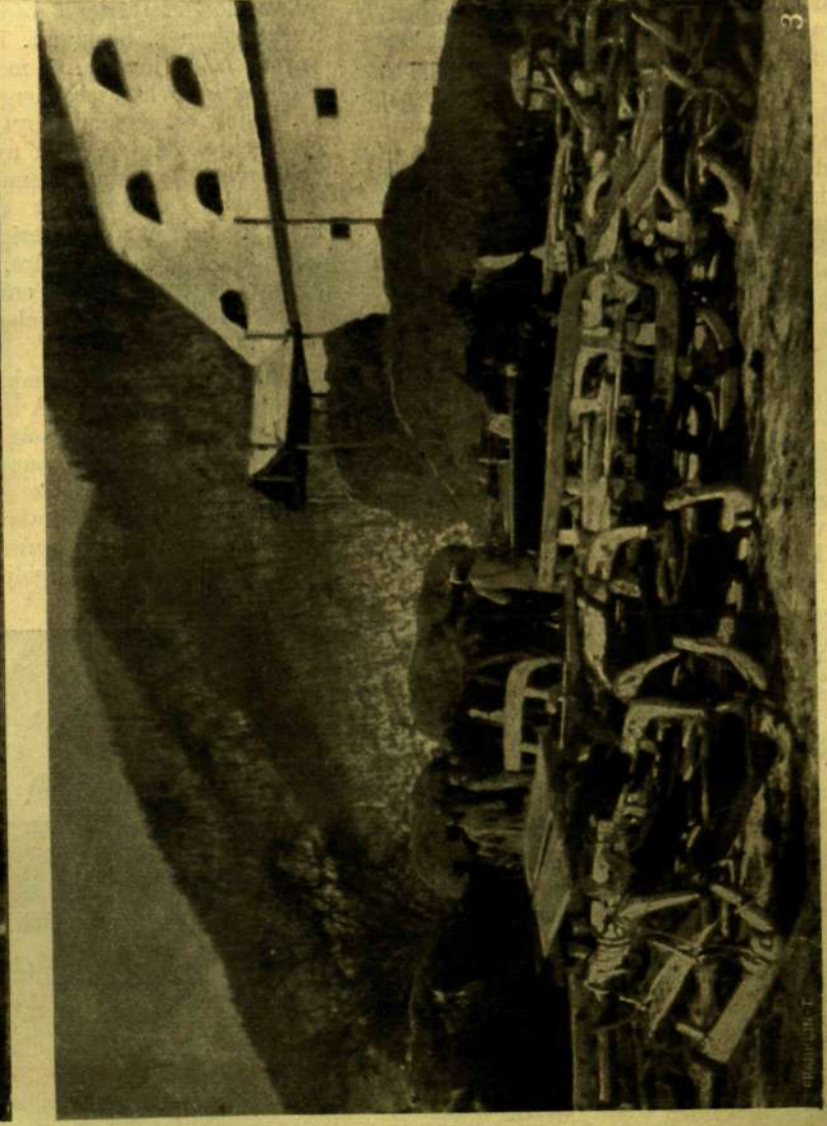
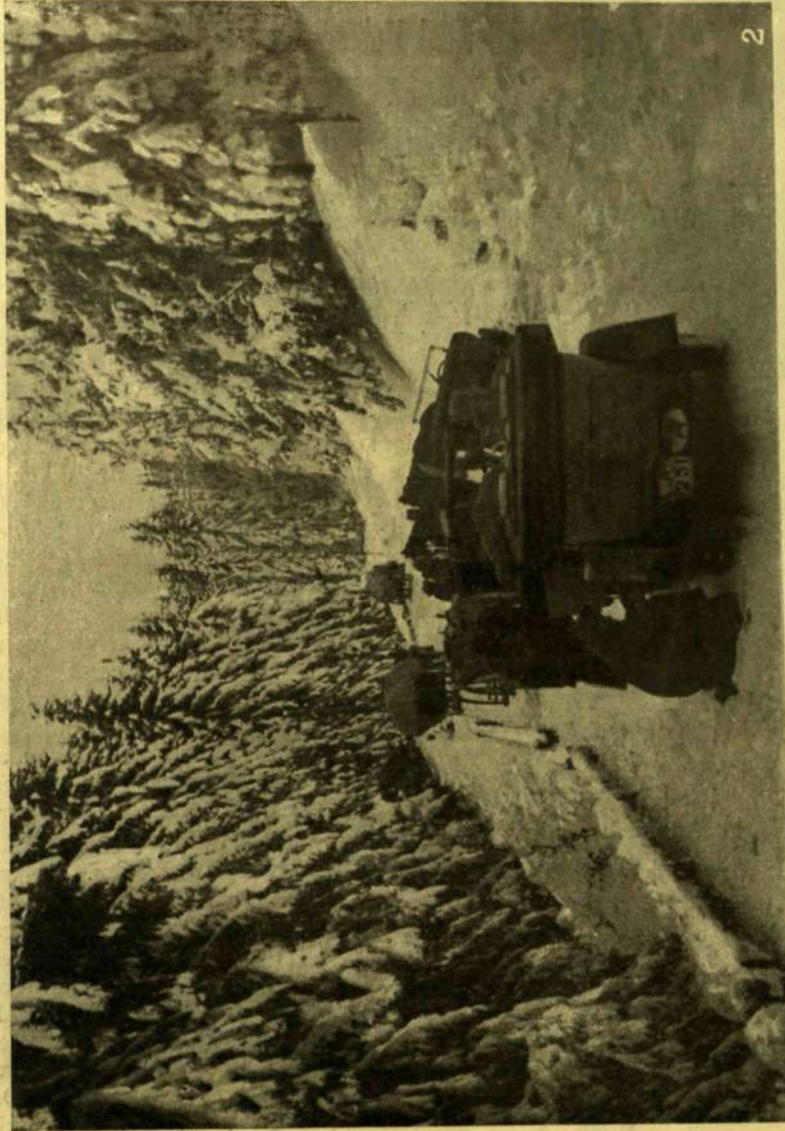
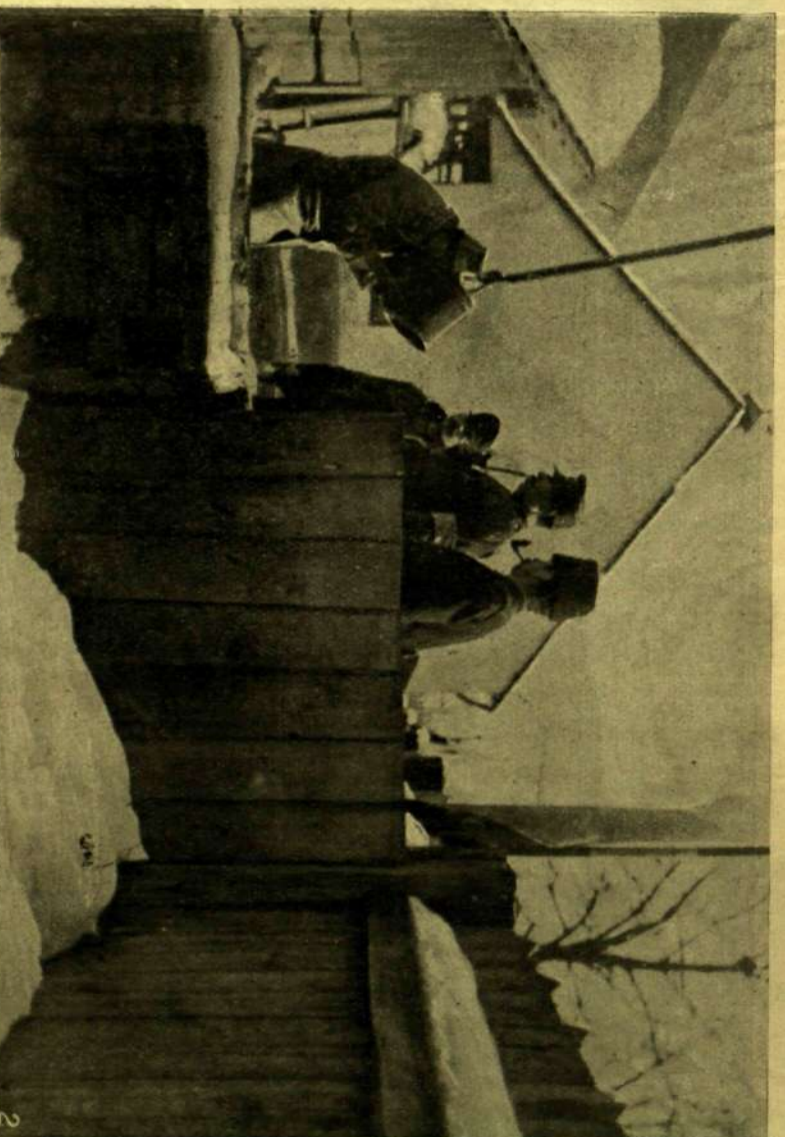
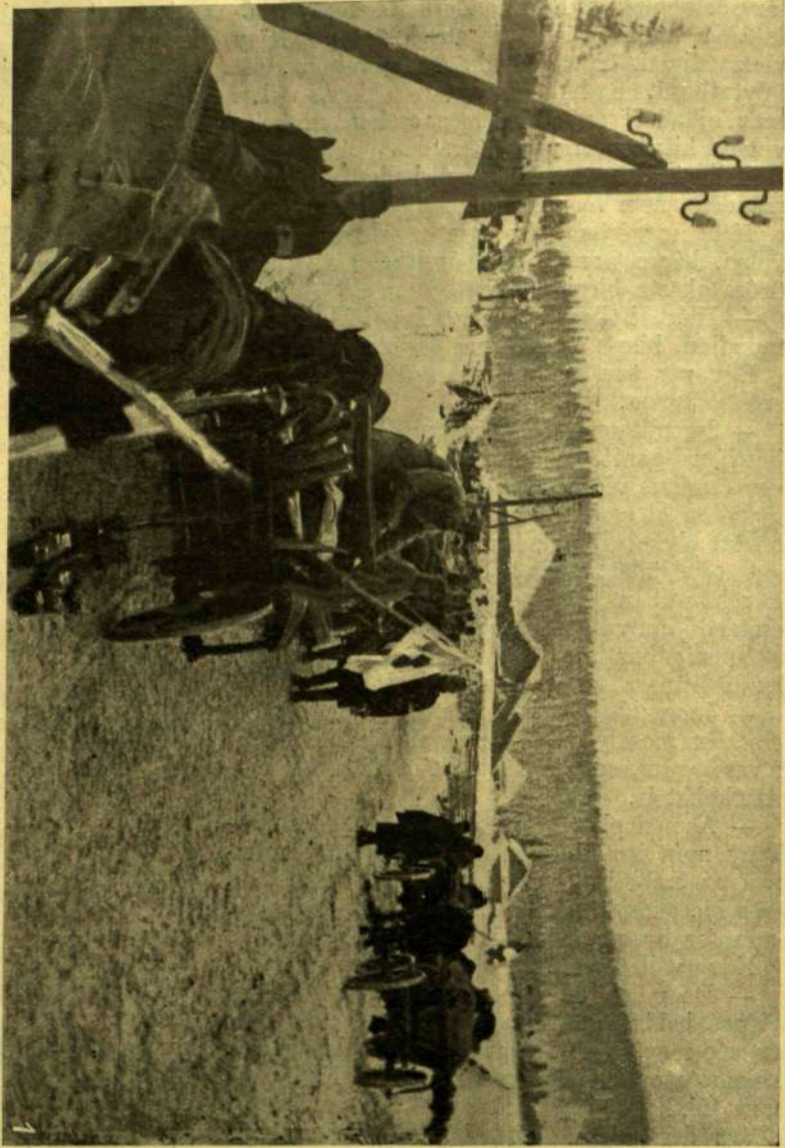
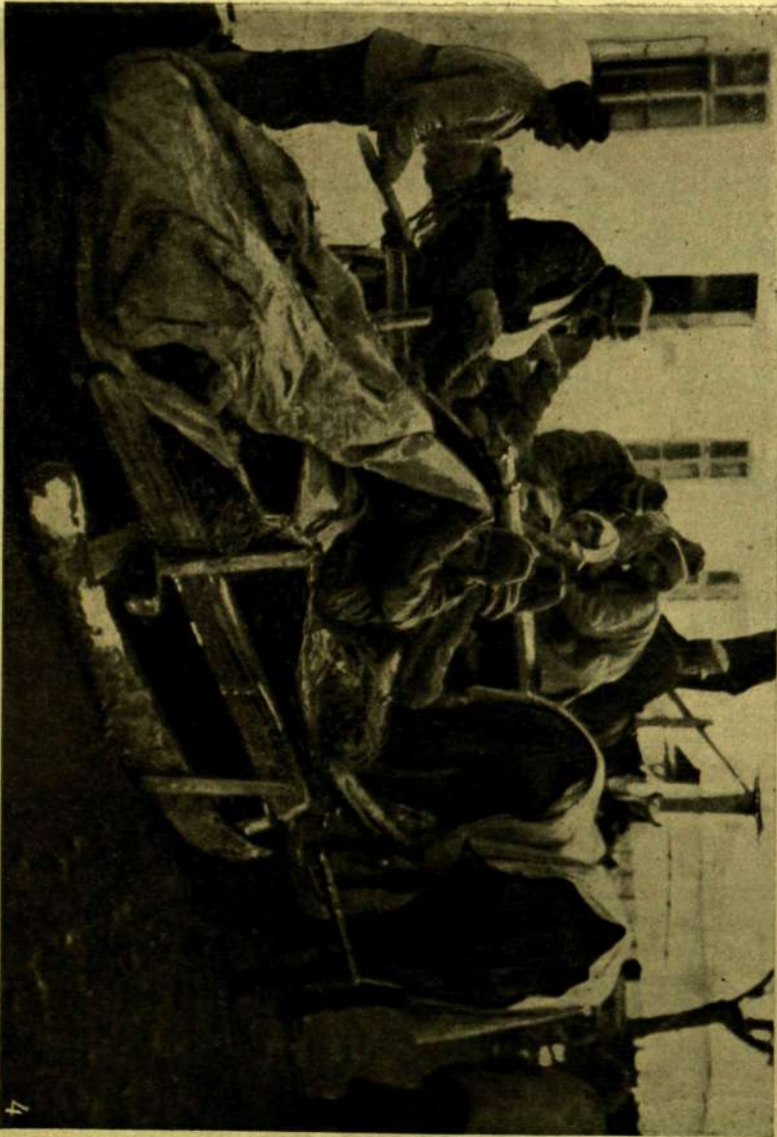
MEGERŐSÍTETT ÁLLÁS A DUNAJECZ MELLETT.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL. — Balogh Rudolf, a harcztérre kikéldött munkásának felvétel.

1. Egy egészségügyi train a bukovinai Kertpárok ligóján. — 2. Egy kis drissz fal. — 3. Román parasztszozonyok Kiriljabán. — 4. Sörszilletek szállítása szánkón Jakobentben.

A BUKOVINAI HARCZOKBÓL. — Jaly Gyula, a harcokra Kiriljbéi munkatársának fényképe.

1. Trén Kiriljabán kiltással Fudoriczára 'bukovina kulcsára'. — 2. A parasztonok szemleléje a bukovinai szozonyokban. — 3. Számpark egy bukovinai telepen. — 4. Elfogott kozsokok.

A BUKOVINAI HARCZOKBÓL. — Jaly Gyula, a harcokra Kiriljbéi munkatársának fényképe.

ELESETT OROSZ KATONÁK ELHELYEZÉSE EGY TÖMEGSRIBA.

HÁBORÚS HULLÁMOK.

— A kenyér. —

A harcolók kötelessége, hogy győzzenek a háborúban, a polgárság kötelessége, hogy győzze a háborút. A katonát a kötelessége az ellenséggel állítja szembe, a polgárt békés életének megszokott rendjével. Az igények, a kényelem és a bőség bizonyos fölöslegével, a mely még korántsem tette tékozlóvá a normális idők mértékében, de a melyet már nem tűr meg a háborús élet szigora. Mióta az emberi egyenlőség tétele urrá lett a modern világban, az idő lelkének egy ösztönös alaptörvénye, hogy a túlságos egyenlenségeket elsimítsa és megcsökkentsé. A szociális haladás nyugodt periódusában a jólétnek minél általánosabbá tevésével, a nagy megpróbáltatások, harcok és áldozatok napjaiban pedig azzal, hogy a küzdés és a lemondás terhét minél szélesebb felület emelje. Ez a kiszélesülés a rendkívüli időknek nemcsak az anyagi, de a morális nyomását is megkönnyebbíti.

Nem mehetünk el mindnyájan a frontra, a hol a legerősebbek a legnagyobb próbatétel hősi és vértanui dicsőségét aratják. De tudjuk sorsukat és a tudat egyenesen ránk követeli a vágyat, hogy mikor érettségünk, testvéreink oly igen sokan és oly igen sokat szenvednek: mi se maradjunk minden szenvedés, minden próba és minden lemondás nélkül. Belekíváncozunk a teheremelés közösségébe és a megszokott bőségtől való eltávolodás első mozdulata nem egy külső, hanem egy belső parancs eredménye.

E belső parancsral szemben, ezt büszkén jegyezhetjük föl, a magyar társadalom nagyon engedelmesebb és készségesebb mutatkozott. A társadalom önként vállalt munkájának tömege épp oly imponáló, mint például a hadikölesön sikere, a mely boldog meglepetés volt a hozzáértők számára, a kik ismerni vélték a nemzet gazdasági erejének méreteit. Az a kellemes megállapítás, hogy erősebbek vagyunk, mint a milyen erősnek magunkat gondoltuk, nemesak fegyveres, hanem gazdasági teljesítő képességünk megmutatkozására is érvényes.

Katonailag a középeurópai szövetség a háború eddigi folyamán tanulságai szerint megverhetetlennek bizonyult. Ez rendkívül becses garancia a jövőre is, mert a legfrissebb, a legértékesebb harcok energiák mérkőzése volt az, a mely ezt az eredményt produkálta. Oroszországról például egészen nyilvánvaló, hogy — egy gyors győzelem reményében — majdnem teljes erőlködését dobta mindjárt a mérlegbe és hasztalan kétségbeesett szövetségeseinek minden támogatása, ki van zárva az, hogy még egyszer olyan erővel tudjon föllépni, a mekkorával a háború elején győzni — nem tudott.

Ez a magyarázata annak, hogy ellenségeink taktikája megváltozott. A harczi területeken nem tudtak legyőzni, tehát gazdasági területen akarnak megroppantani. Miután már indussal, szerezés nélkül hasztalan fogtak össze ellenünk és fegyveres új szövetségést hasztalan vadásznak hálójával, horoggal: a nyomorúságot uszítják ellenünk, hogy szétmarcangolja a polgárság ener-

giáját. A fegyver nagyon gonosz, nagyon mérgezett és nagyon lelketlen. De végzetes csak ott tud lenni, a hol a lelketlenséggel nem áll szemben egy sokkalta nagyobb és gazdagabb hatalom. *A lélek.* Az a lélek, a mely a harcmezőn is lehetetlenné tett, összezúzott és kudarcba vert minden anyagi túlsúlyt, numerikus túlerőt.

De nyilvánvaló, hogy az a lélek nem jelenhetett volna meg a frontban, ha más lenne a lélek a front mögött. A civilizációs nemzet ugyanaz, a mely az uniformisok. Erkölcsben, a készség erélyében nincs közöttük semmi különbség. És nincs különbség abban sem, hogy ki harcol, ki nem. Mindnyájan a háborúban vagyunk. Akár a lövészárokban, akár itthon a hájlekunkban. És mindnyájan egyforma elköltéssel viseljük ez átértett állapot összes következményeit.

Az a büszke mondás, hogy Magyarországon még sohase halt éhen senki, talán akkor se volt szó szerint igaz, a mikor megszületett. Csak annyit jelentett, hogy ez áldott föld ellátó képessége elegendő volt akkor is, a mikor a szerveztlenség még nem gondoskodott e készség lehető legszélesebb és leegyenletesebb elosztásáról. Az *adott erő* ilyen tömege az inséget lehetetlenné teszi akkor, ha egy organizáló munka veszi hatalmába a megosztást. Abban a pillanatban, a mint ez a munka, ez a hatalom megjelent és akciójába lépett: az inség, az éhezés Magyarországon lehetetlenné vált. A magyar föld mindenre képes: csak arra nem, hogy ne adjon enni a fainak.

Egy matematikai lehetetlenség van. A semmiből valamit csinálni. De a gazdasági ellentét állás megszervezése minálunk ezt a lehetetlenséget nem találja az útjában. Ez a matematikai feladat csak az *elégnek* a megállapítása. Nehéz leginkább csak azért, mert e munkának alig van multja. Nem szorultunk rá, hogy legyen. Perzsiában gondosan porciózzák a *csiszternák* feltéve őrzött kincsét: az ivóvizet. De ezt nem értik viz-inségnek. Mert szomjazniuk nem kell. Csak fölösleg nincs. A kenyér *lehetősége* minálunk minőségben és mennyiségben korlátlan volt. Most meg fogjuk szokni, mert meg kell szokni, hogy csak olyan és amnyi van, a mennyi elég. És mert *elég* van és mert több az elégnél senkinek se lehet és mert egy óriási érdek közössége oly közel hozott egymáshoz mindnyájunkat, mint idáig soha se, matematikai következtetés, hogy fog jutni azoknak is, a kiknek idáig a mások sokja miatt kevés se jutott.

Nem inség készül Magyarországon, csak az értékeknek egy új, a legnagyobb próba világosságában történő megállapítása. A kevesebb és feketébb kenyeret igen jóízűen fogjuk enni, mert nem lesz sok és igen szívesen, mert tudjuk, hogy mindnyájan ilyet eszünk. Ha a pénzben fürdő Angliát körülzárja az ellenség: egy hónap alatt éhezni kezdnek nációja lesz belőle. Mi, ha körülzárunk bennünket: azon a földön vagyunk, a hol sohase kell éhen halni, mert mindent ad. Melyik a gazdagabb? ...

Széllösi Zsigmond.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL. — ELŐRSŐK A BOZÓTBAN. — Balogh Badolf, a harcziérré kiküldött munkatársunk felvétele.

Nagyobb előnyomuláskor katonáink maguk főzik a menászt, ha a tábori konyhák a feneketlen sárban nem mehetnek utánuk.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRŐL.

1. Honvédhuszárok. — 2. Egy gyalogezred előnyomulása. — 3. Offenzívánk az oroszok nyomában. — 4. Tartalék szállása a rajvon alatt. (A tisztek kávéháza).

AZ OROSZ-LENGYELORSZÁGI HARCZTÉRŐL.

KILÁTÁS ÁLLÁSAINKBÓL A NIDA VÖLGYÉRE.

KILÁTÁS ÁLLÁSAINKBÓL A NIDÁRA. (A Nidán túl, a fecsoportnál van az orosz rajvonal.)

AZ OROSZ-LENGYELORSZÁGI HARCZTÉRRŐL.

A NADWORNAI CSATATÉR. (Előterben a katonák által elfoglalt hadállások.)

ÁTVONULÓ HUSZÁROK DELATINBAN.

A BUKOVINAI HARCZOKBÓL. — Jelfy Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvételei.

AZ ÖRÖKBÉKE.

Alig néhány esztendő választ el bennünket attól az időtől, midőn a béke apostolai a legnagyobb remények között várták az ő cseljüik közeli megvalósulását. Ha talán nem is épen azt, hogy elkövetkezzék az emberiségre az örök béke korszaka, legalább is annyit, hogy szűk határok közé lesz korlátozva minden nemzetközi ellenségeskedés, és azt, hogy lehetségessé váljék a nemzetközi bonyodalmaknak legnagyobb részét békés uton elsimítani. Hiszen olyan egyszerűnek tetszett idáig fejleszteni a dolgokat! Maga a császár látszott buzgólkodni legnagyobb hévvel a béke művésze; az a császár a ki a háborús érzületű, legnagyobb veszedelme lehet a világ békéjének s a ki a egész hatalmával lép föl, csaknem csirájában fojthat el minden nagyobb arányú háborús fészkelődést s erejével agyonnyomhatja a békebotót. A császár által támogatott mozgalomhoz odateslakoztak Európa valamennyi parlamentjének kiváló férfiai. Lelkes, ideálisan gondolkodó és érző férfiak, a kiknek háta mögött pártok állottak s a kik tekintélyükkel is súlyt adtak a nemes ügynek, a mely önmagában is kell, hogy megfogja a szíveket.

Valóban nemcsak lehetetlennek nem látszott — legalább első tekintetre — az örök béke problémájának megvalósítása, de még csak valami nagyon nehéznek sem látszott. Mert ha minden parlament összefog és a lefegyverezés meg a választott nemzetközi bíróságok mellett foglal állást s ha az uralkodók is e mozgalom mellé állanak: hogyan keletkezhesék akkor nagyobb háború? A kisebb háborúk pedig teljesen lehetetlenekké fognak válni, ha azokat a nagyhatalmak meg nem tűrik.

Es ime két év előtt mégis kitört a balkáni háború. A nagyhatalmak képtelenek voltak azt megakadályozni, vagy csak korlátok közé is szorítani. Képtelenné tette őket erre a kölcsönös bizalmatlanság s tartaniok kellett attól, hogy egymás között fognak meghasonlani, ha közbelépnek és a lokális háború helyett kitör az általános nagy európai konflagráció.

Aztán a múlt nyáron az is kitört.

Hiábavalónak mutatkozott minden ellenkező fáradozás. Hiábavaló volt az a köztudat, mely megremegtette az összes nemzeteket, hogy ez a háború rettenetesebb lesz minden eddiginél, ha egyszer csakugyan kitör. Hiábavalónak bizonyult a világ összes szocialistáinak és antimilitaristáinak fenyegetőzése, hogy megtagadják háború esetére az engedelmisséget és általános sztrájk útján lehetetlenné teszik annak folytatását. Sőt még azt is tapasztalhattuk, hogy ezek az antimilitaristák, ezek a szocialisták s a világ összes fenkölt lelkületű békeapostolai mindenütt kivették részüket nemzetük nagy küzdelmében.

Van-e még hát remény, hogy az emberiség valaha más utakra tér? Van-e remény, hogy okulva a jelen küzdelmeinek borzalmain, legalább utódaink előbbre viszik az emberiség ügyét az örök béke felé?

E sorok írója az örök béke ügyében sohasem bízott. Könyvében is megírta ebbeli nézeteit vagy tizenkét évvel ezelőtt. Úgy találta akkor is, hogy a midőn csak két ember lakott még a földön, Kain agyonütötte Abelt, úgy a legutolsó földlakó is alkalmasint el fogja pusztítani az utolsóelőtti. Mert a gazdasági érdekek, az enyém-tied kérdése, a megélhetési viszonyok, az emberi táplálék megfoghatósága és elégtelensége háborúba fogják kergetni egymással a nemzeteket akkor is, ha a béke szellemében neveljük az újabb generációkat, az ember szeretet érzéseivel töltjük meg a szíveket s befogadjuk a békeapostolnak bölcs és nemes tanításait. Mert a viszonyok erősebbek az embereknél.

Kétségtelen, hogy az emberiség halad s hogy e haladással együtt a humánus érzések, az emberi méltóság követelményei s az emberi élet megbecsülése: újabb és újabb elismerést követelnek. Ritkábbak lesznek a háborúk. S a mint ma sem lehet már háborút kezdeni egy uralkodónak rossz szeszélye, vagy egyéb kicsinyes okok miatt, úgy a jövőben még ritkábbak lesznek azok a bonyodalmak, melyeket fegyverrel fognak megoldani. De bizonyos, hogy

lesznek kérdések a jövőben is, melyeknek kiegyenlítése nem fog sikerülni semmiféle nemzetközi békebírósnak. Mert hát mit lehessen csinálni akkor, ha valamely nemzet nem fogadja el az ítéletet s kardjához nyúl? Össze fogjanak talán a többiek és együttesen támadják meg és verjék le a renitenszt? Egyszerű dolognak látszik, hogy valóban így járjanak el. Csak hogy előállhat az olyan eset is, mint a minő a mostani, midőn valamennyi nagyhatalom érdekelve van a konfliktusban s az egész körülöttük álló világnak nincs annyi ereje, hogy erőszakkal szorítsa békére a hadakozó feleket. Mert hisz nyilvánvaló ma is, hogy az egész öt világrész együttes akciója se szüntethető meg parancsszóval a mostani háborút.

Már pedig el lehetünk készülve reá, hogy a jövőben is ily nagy általános háborúk fogják borzalmaikkal meglátogatni a népeket és hogy a kisebbek is könnyen válhatnak általánosokká. A közlekedési eszközök óriási fejlődése könnyűvé tette a nemzetek közötti érintkezést s távol levő világrészek produktumainak kicserélését, de lehetővé tette távoli népeknek egymásközötti háborúját is.

És nyilvánvaló, hogy ezen az általános lefegyverezés eszméje sem segít. Mikor Anglia úgy tünteti fel a dolgot, mintha ép ennek a cselének elérésére avatkozott volna ebbe a háborúba, kétségtelen, hogy ez részéről képmutató szemforgatás. Háborúban, minden nemzet ki fogja használni végső feszítésig azt az egész erőt, a mi benne lakik, már pedig ma, a technika fejlettsége következtében óriásivá fejlődött ez az erő. Mesterséges korlátokkal csak kevésbé fékezhető ez az erő.

Angliát a kenyérrigység vitte bele ebbe a háborúba és semmi más. Oly tényező ez, mely az ember örök természetéből fakad s működni fog, míg csak emberek fognak lakni a földtekén. Ezért a háború oka meg nem szűnik soha s lesznek háborúk a jövőben is.

De azért az örök béke apostolainak igyekezetét ne kicsinyeljük és ne ócsároljuk. Nagy áldás lesz, ha csak annyit tudnak is elérni, hogy ritkábbá váljék a háború.

EGY BOMBA TÖRTÉNETE.

Lengyel regény az 1905-iki lengyel forradalmi mozgalom idejéből. (Folytatás.)

Irta STRUG ANDRÁS.

Mind újra csak azt ismételte: lehetetlen! És mégis egy fél év óta nyugtalansággal tele vergődött félelem, balsejtelmek és nevetésges rettegés között. Emberek között még csak uralkodott magán, de időnkint nem tudta féken tartani megvadult idegeit és kitérésre került a dolgok.

Nem félelem volt. A generális katona volt és meg volt győződve, hogy mindig kész volna elesni a haza védelmében. Hiszen neki is részt kellett volna venni a háborúban. De akkor nem került erre a sor. Szégyeltes is ezt és azt hitte, hogy az alája rendelt tisztnek szemében, a kik ott voltak a japán háborúban, valami kicsinylést olvashat magáról. Ez kínozza őt és megmérgezte a lelkét. De hát nem került új háborúra a dolgok. E helyett kiűtött a forradalom. Elestek tábormokok, miniszterek, magas és legmagasabb személyiségek. Most — gondolta — senki sem mondhatja, hogy nem tudom, mi az igazi háború-veszedelem. Háborúban vagyok, czéltáblája vagyok minden orgyilkosnak.

És valóban, az a szándék lelkesítette, hogy vitéz harezi tábormok lesz. Mikor Lengyelországba helyezték át, tudta, hogy ott könnyen gyp alá kerülhet.

Lelkesedéssel vállalta feladatát.

A tartományi kormányzókhöz, tisztelkekhez és hivatalnokokhoz intézett üdvözlő beszédében a bátorságot kötötte a szívökre az anarchia elleni harezban. Ezt mondta:

— Senkinek közületek nem szabad kimélnie magát. Megértettétek! A ki nem érzi magát késznek, hogy becsületes halált haljon a harez téren, az vonuljon vissza idején. Zivataros időnk odaadást és bátorságot kíván. A hálás Oroszország nagyra fogja becsülni halálotokat és a császár gondolni fog rátok.

Ez nagyon könnyelmű beszéd volt. Mert csakhamar nem mutatkozott többé az utcán. Mindinkább a várba helyezte tennivalóit. Nem utazta be a vidéket, nem tartott szemléket az alárendelt katonai kerület csapatain, nem tett látogatásokat. De mint józan, tisztán gondolkodó ember nem feledkezhetett meg csak úgy azokról a tanításokról, melyeket hivatalba lépésekor ő maga adott alattvalóinak. Mivel nem volt elvakult és önmagával eltelt deszpota, tudnia kellett, hogy mit gondolt felőle lealázott környezete. Szenvedett, szégyellte magát, de nem tudott magán uralkodni. Nem volt ez félelem. Inkább undor volt a halál ilyen neme ellen: egy rövid pukkanás, egy rázkódás, pánik köröskörül... és ő ott fészki, darabokra tépve, ott egyik lába, itt egyik karja, amott a feje... Egy vértöze... és az egész országban öröm és elégtétel! Nem, ez nagyon is csunya halál volna. És a mellett lealázó. Nem, ez nem a halál a becsület mezején. És melancholikusan álmódott az ágyúüdögről, nagy lovassági tömegek mozdulatairól, hosszú katona-sorokról. Igen, ez volna aztán a halál! A

ÉLŐ HŐEMBER EGY OROSZ-LENGYELORSZÁGI LŐVÉSZÁROKBAN.

fronton elesni, a fegyvertársak szeme előtt, elenséges golyótól találva!...

Mivel azonban nem volt új háború kilátásban, a tábormok a várban maradt és nem mert egy lépésnyire sem kimozdulni. Naponkint, néha többször is telefonáltak neki. X. esendőrezred meggyilkolták, Y. rendőrtisztviselőt súlyosan megsebesítették, az N. kerület eluljáróját hivatalos helyiségében megölve találták, vele együtt hat rendőrt és két titkos rendőr-ügynököt. Aztán jöttek táviratok a vidékről: a radomi kormányzó halott, a lublini rendőrkapitány halott, X.-ben kirabolták a kormányzósi pénztárt, megrohanták a postát, merényletet követtek el egy rendőrhivatal ellen...

Ezeknek a mindennapos híreknek az áradata végre megtanította a forradalom hatalmának megismerésére. Ő a császár nevében cselekedett és az ő nevében megtörtént minden, a mi csak történhetett, hogy az ellenséget megtörjék. Az ország ostromállapotban volt, a börtönök zsúfolva voltak, könyörtelenül akasztották, az utcákon katonai őrszolgák jártak, a titkos ügynökök hangyabolya túlterhelte a költségvetést — és mégis a leghallatlanabb dolgok történtek fényes nappal. Fegyveres bandák járták be az országot és senki hivatal viselő nem volt biztos élete felől. A munkások a gyárakban maguk kormányozták magukat és azt tették, a mit akartak. Mindennap új forradalmi röpiratok jelentek meg és nyilvánosan árulták őket az utcán. Még az évszázadok óta alvó lengyel parasztok is megmozdultak és óriási mezőgazdasági munkássztrájkot rendeztek. A tábormok nem volt ugyan

híve az alkotmányosságnak, de mégis azt hitte, hogy a duma összehívása megnyugvást fog létrehozni. E helyett épen a választások előtt való napon tíz halálra ítélt foglyot szabadítottak ki zseniális módon a varsói börtönből és ezzel gúny tárgyává tették az ország összes hatóságait, legfőbb fejukket, ő vele együtt. Ez már aztán több volt a soknál.

A generálisnak rögeszméi támadtak. Úgy vigyáztak rá, mint egy királyra. A hozzá közel állók mindenáron meg akarták kimélni a kellemetlenségeitől és nem engedték, hogy mozduljon. Ő pedig engedte, hogy ne engedjék és ea szolgálat érdekében mint egy egér a seprő alatt, úgy ült várbeli helyiségében. Voltak undorító pillanatai ebben a biztonságában. Megaláztatóságának és nevetésének voltának érzése kínozza. Akkor összeszedte magát és elrendelte az egész helyőrség csapatvezetését a Mars-mezőn. De mikor már minden készen volt, mikor a két hadosztály már ott várakozott, a generálisba beleütött a rémület, elsapadt, néhányszor keresztet vetett magára, aztán ágyba vitette magát és a kihirdetett szemlének el kellett maradni. Ilyenkor néhány napig csakugyan beteg volt. Beteg volt a szégyentől. Csak egyetlen ember előtt a világon nem szégyellte magát. A komornyikja volt ez, egy lengyel. Csak ő benne bízott. Ő előtte nyíltan kitérte magát. A komornyik vigasztalagta:

— Mindez el fog múlni, kegyelmes uram. Eszre se vesszük és elmúlik. A lengyelek még sohasem bírták sokáig. Hányszor volt itt már forradalom! És hála istennek, még mindig ment a dolgok. Aztán meg még mindig nincs úgy, mint hatvanháromban. Mikor a fölkelésben részt vett a nemesség, a papság is és a többi tisztességes elemek. Ezek most mind csupa csöcselék, a nép alja és zsidók!

— Nos és mit tanácsolsz? Mondd! Mit gondolsz? Nem kellene mégis egyszer kikocsiznom a várból a Bellevuebe és vissza, nem kellene megmutatnom magamat, mi?

A komornyik a maga brutális bizalmaskodásával megszárdta a nagyurat, mint a dajka a gyermeket.

— Micsoda! Hát helyén van az esze a kegyelmes úrnak? Kinek akarja magát mutatni? Minek? Hát megérdemli ez a Varsó, hogy lássa a kegyelmes urat? Ez a hitvány, hűtlen város! Nézze meg az ember! Ez aztán a jó ötlet! Várhatnak, a míg a kegyelmes helytartó urat meglátják! Meg fogják még banni! Igenis, meg fogják banni! Ismerem én az én lengyeljeimet! Hiszen magam is közülük való vagyok.

— De mégis, ha váratlanul kikocsiznék? Mielőtt csak sejtjenék is, mielőtt összebeszélhetnének, már én itthon is leszek...

— Ohó! Hát nincs-e mindenütt az utcákon titkos rendőrségük? Ott áll egy zsidó, ezigarettát árul, egy bércsois, egy hordár, amott — tisztesség ne essék szólván — egy kisasszony, egy olyan kis személy, a ki az utcán sétál — ezek mind spizlik. Hát nem gyűjtöttek egy rakás pénzt Mazoviában? És itt is, közvetlenül a vár előtt, micsoda alakok hemzsegnek...

ULÁNUSOK FELVONULÁSA.

AZ ÉSZAKI HARCZTÉRRŐL. — Balogh Rudolf, a harcstörre kiküldött munkatársunk felvétele.

KITÜNTETÉSEK A HARCZTÉREN.

NÁDASY-HUSZÁROK A GALICZIAI HARCZTÉREN.

A SANFOLYÓ PARTJÁN.

CSAPATAINK BEVONULÁSÁT VÁRÓ LAKOSSÁG KOLOMEÁBAN. Jelfy Gyula, a harostérre kiküldött munkatársunk felvétel.

— Láttad őket?
— Vigyázok ám én! Tegnap például, a mint állók a kapu előtt, látom, a tér másik oldalán valaki háromszor elmegy fel-alá. Legtöbbször azonban a villamoson jönnek. Mindig szállnak itt ki emberek, a belváros felől, Praga felől. Az ilyen ficzók kiszáll, lassan, egész lassan erre megy, megfordul, mintha keresne valamit és újra felszáll. Minek száll fel, mikor ép most jött? És aztán megint visszajön. Bekukucska a kapun... Ezek forralnak valamit! Ezek minden pillanatban készen vannak.

— Buta vagy. Ekkora hatalom nem is lehet.
— Hát olyan hatalom, mint mi nekünk, nincs is. De megvannak az ördögi tolvaj fogásai és manérvai. Ezekkel szemben a legnagyobb hatalom se sokra megy.

— Ez volt a tábornok legnagyobb gondja. Ezek a tolvaj fogások és manérok. Tehetetlenek érezték magukat velük szemben.

A csapás minden pillanatban leülethetett, nem tudni, honnan. A felügyelet és óvatosság dacára még a várban is elérhette az ellenség kiszámíthatatlan ügyességével.

Ilyenkor hirtelen, fényes nappal megrakatta katonasággal az egész teret a vár előtt és minden arajárót megmozdított. Mindenkit elfogott, a ki bárhogy is gyanus volt. A katonák úgy örültek ennek a munkának, mint valami ünnepélynek. Az asszonyokat szemtelül megtapogatták, a megvizsgáltaknak a legnagyobb lelki nyugalommal ellopják az óráját és a pénztárcáját. De lényeges haszon nem lett belőle. A generális továbbra is rezidenciájában maradt.

Aztán jöttek csak a rossz idők. A hadtestparancsnokok jelentései katonai összekülvésokről kezdtek beszélni, zendülésekről a kaszárnyákban és a táborokban. Összekötést feledeztek fel a katonai mozgalmak és a forradalmi szervezetek között. Akkor úgy érezték a tábornok, mintha kihúzták volna a lába alól a földet. Ezek a katonák őrizték az ő személyét. Nekik volt élete minden pillanatban kényre-kegyre kiszolgáltatva. A nagyúr kemény, törhetetlen elméjében kintz ingadozás kezdődött. Egész életének bölcsesége, karrierjének egész erkölcsi alapja, a mely a rendíthetetlen hiten nyugodott, veszedelmes mozgásba jutott. Ez volna a vég? Hátha ő és mindazok, a kik Oroszországon uralkodtak, tévedtek? Talán mégis ezeknek az anarchisztikus elemeknek, ezeknek a bujtogató újságoknak van igazuk, a melyek az önkényuralom végét hirdetik?

Ismerte az orosz katonát. Ismerte tompa, halott lelkét. Tudta, hogy ez ember a kommandó szavára az apja-anya ellen is tűzbe megy, mint egy gép. Szorosabbra fordította tehát a fegyver csavarját és a legutóbbi időkig az alja rendelt kerületben semmit sem lehetett hallani katonai összekülvésokről és nyugtalanságokról.

ról. Itt mindenfelől ellenséges idegen nép vette körül a katonát. Ez ellen az ősi ellenség, a lengyel ellen ingerelték a templomban, a kaszárnyákban, az altiszti iskolákban, hazafias röpiratokkal. Mindez azonban nem használt. A katonák összebarátkoztak a lengyel összekülvőkkel és orgyilkosokkal...

Miben hihet még az ember ily körülmények között?

A tábornok elkezdett inni. Magányosan itta végig az estéket. Ez tartotta még benne a lelket és legalább az éjszakát mélyen át tudta aludni. Másiknapon az a gondolat, hogy Oroszország elpusztul, elvette nyugalmát és tébolyodottá tette.

A katonáknak, a kik őt állottak a vár előtt, rémülettel nézett a szemébe. És mikor látta meredt, jédt tekintetüket, melyek szolgálói merevséggel voltak ráirányítva, nem hitt nekik.

— Keresztülzúr ez az átkozott szuronynyal! — gondolta magában.

Mivel ilyen veszedelem ellen nem volt védelem, nem hagyta el többé dolgozó szobáját és az ebbe nyíló helyiségeket. E helyett nagy buzgalommal kezdett jelentéseket írni és a központi hatalmasságok ezekből megfelelő fogalmat nyertek hivatali buzgalomról. Egyszer megrémült, mikor azt a hivatalos értesítést kapta Szentpétervárról, hogy egy nagyherceg a feleségével külföldre akar utazni és Varsón át fog menni.

Csak ez kényszeríthette volna, hogy elhagyja a várat. Zseniális irodaigazgatója azonban azonnal elébe terjesztette egy következő tartalmú sürgöny fogalmazványát: Az ő személyét a forradalmárok szakadatlanul üldözik, úgy hogy még oly rövid pillanat is, mint az császári felségek üdvözlése a pályaudvaron alkalmas volna ő fenségének életét veszélyeztetni egy merénnyel, a mely a varsói főkörmányszónak szól; hogy az anarchisztikus elemek attól sem riadnának vissza, hogy ő fenségéig szent személyét feláldozzák; így tehát ily körülmények közt szent kötelességem tartja stb. stb.

Ilyen körülmények között a nagyherceg Wirballen át utazott, vagy egyáltalán nem utazott — és a tábornok békén maradt.

Olykor ellenállási rohamok jöttek rá, pokoli unalom és szegénykezés. Kiköcsikázott, mégis kiköcsikázott! A pánézelos fogat kirogott az császári kocsihszából, egy lovas-osztályt készen állított, hogy testével és lovaival fedezze a golyók elől. Fölvette a testvédőt pánézel, melyet francia fegyvergyártók gyártottak az orosz bürokrácia védelmére. Kiköcsikázott. De egy fél év óta nem jutott tovább a kapunál. Az utolsó pillanatban összeszorult a szíve, görcs fogta el... A rettegés volt.

És télt az idő. Még mindig felemelte fejét a

remény. Még mindig tizen állottak a sorba egy helyett, a kit felakasztottak. Az embertömegek hullámzottak és mind hevesebben rengett a birodalom alapítmánya. A tábornok titkos albumában tucatszámra gyülekeztek az éltelt forradalmárok fényképei, kiknek halálos ítéletét ő hagyta jóvá és a kiket ő juttatott a túlvilágra. Időnként, némely gonosz pillanatában ott ült és nézte ezeket a fiatal arcokat.

Voltak közöttük arcok, melyek kihívóan, mint valami ellenségre néztek rá, voltak, a melyek gondolatlanul, közömbösen bámszékodtak, némelyikben benne volt a rémület merevsége, sokakban világosan lehetett látni a halál kifürkészhetetlen mélységeibe való beletekintést. A tábornok nem érzett részvétet, sem más emberi megindulást, mert mikor a halálos ítéleteket aláírta, csak kötelességét teljesítette s különben is a forradalmárok ugyanazok voltak az ő részére, a mi ő volt az ő részükre.

Az éltelték a galériájában volt egy fiatal arc, melyet nézegetés közben mindig kikerült. Túl-ságos izgatóan; túlságos élesen nézett ez a szem egyenesen az ő szemébe. Később túlságos sokáig nem tudott szabadulni bizonyos leírhatatlan és kellemetlen benyomásoktól. Lehetetlenség volt ehhez a szemhez, a mely a túlvilágról nézett át hozzá, hozzászokni. Az első pillanatban tetszett neki ez a fiú és pedig annyira, hogy kedve lett volna megkegyelmezni neki. De túlságos sok bűntett volt rábizonyítva és a tábornok szeretett igazságos lenni. A fiú meghalt és halála után kezdett bosszút állani.

Mikor a tábornok egy bizonyos idő múlva nézegette a fotográfiaját, a szemé kísérletesen nézett rá. Tiszta, átható, kérélhetetlen volt ez a szem, mindent tudó és mindent kimondó. A tábornokon életében először remegett keresztül valami, szörnyű kétségféle. Vajjon jó-e az, a mit tesz? Szükséges-e? Az akasztott ember szeméből az igazság meredt rá, az az ősi, örök eszematlanság, a mely ott uralkodik, a hova az éltelt fiú ment. Nagynehezen nyerte vissza ezután a tábornok a lelki egyensúlyát — és egy darabig nem akasztottak senkit. Egy napon azonban újra csak magához tért és tudatára jutott kötelességének. A logika erejével, megfeszült akarati munkával, kényszeredett gúnynyal és részegséggel legyőzte a túlvilágról való ellenségének titokzatos hatalmát. És mikor minden megint a régi vágányban volt, újra elővette az albumot és gúnyos mosolygással kérdezte az árnyékat: Nos, mit mondasz most?

— Meg fogsz halni! — felelte a képen az a szem. (Folytatása következik.)

A HÁBORÚ NAPJAL.

Február 25. Orosz-Lengyelországban nincs változás. Nyugat-Galiciában egyik harcsoportunk előretörésével Gribovtól keletre néhány támaszpontot ragadott el az oroszoktól. 560 orosz elfogott és 6 gépfegyvert zsákmányolt. A Kárpátokban az erős havazás akadályozza a harci tevékenységet. Az általános helyzet nem változott. A Dnyesztertől délre folyó útközvetekben csapataink támadása sikeresen halad előre. A február 21 és 22-iki harcokban 10 tisztet és 3398 főnyi legénységet fogtunk el. A németek harcaiban a Visztulától délre az oroszok ötszörös túlerővel végrehajtott támadás után elfoglalták a Bolymovtól délkeletre eső Mogily nevű majort. A Visztulától északra vívott harcokban a németek 5000 orosz foglyot ejtettek. Prasznysz városzerdén kiépített várost keletporoszországi tartaléksapatok szivós harcok után rohammal elfoglalták, több mint 10,000 hadifogly, több mint 20 ágyú, egy nagy gépfegyverraktár és igen sok hadiszer jutott a kezükre. A Nyemen, a Bobr és a Narev mentén a harcok tovább folynak. A nyugati harczterén az ellenség folytatta kétségbeesett támadásait, de a harcban vetett nagy erők ellenére is a legcsekélyebb siker nélkül.

Február 26. Orosz-Lengyelországban a Przed-bortól keletre eső útközetszakaszkokban élénk ágyúharcz volt. Az arcvonalon felből részben a Visztulától északra és Galiciában legnagyobb részben nyugalon volt. A Kárpátokban az ellenségnek az Ondava völgyében, valamint a volóczi nyeregűt északra fekvő állásaink ellen intézett támadásai megfiusultak. A délkeleti Galiciában folyó harcokban egy magaslat elfoglalása alkalmával 1240 oroszot fogtunk el. A németek egyik harczteréről sincs lényeges jelenteni való.

Február 27. A lengyelországi és galicziai arcvonalon helyenként élénk lövegharcz folyik. A Kárpátokban az általános helyzet változatlan. A Tu-

cholka és Viszkov közötti szakaszban heves harcok voltak. Itt az Opor-völgyben állásaink ellen intézett újabb támadásokat elkeseredett közharc után, az ellenségnek súlyos veszteségeket okozva visszavertük. A támadó 9. finn lövészedre 800 halottat és legalább ugyanannyi sebesültet hagyott állásaink előtt. Az ezred 780 emberét sebesületlenül elfogtuk. A délkeleti Galiciában nagy makacs-sággal folytatott harcok tovább folynak. A németek ellen Grodnótól északnyugatra, Lomzától nyugatra és Prasznyszól délre új orosz erők léptek fel, a melyek támadást keztek. A Skroda mentén. Kolnótól délre 1100 oroszot elfogtunk. A nyugati harczterén a Champagneban a francziák 25-én és 26-án éjjel újból nagy erőkkel támadtak. A harc egyes helyeken még folyik, egyebütt a támadást visszaverték. Verduntól északra a francziák hadállásainak egy részét a németek megtámadták, a harc még folyik. A francia és angol flották nagy erővel bombázták a Dardanellák külső erődjét február 26-án és 27-én, hír szerint több mint 60 hadihajóval. Az erődök egyes helyeken megsérültek, a törököknek csak 5 halottjuk és 14 sebesültjük volt.

Február 28. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában nem történt lényeges dolog, csupán tűzsergi harcok voltak. A kárpáti arcvonalon, Viszkov környékén és a Dnyeszertől délre folytak harcok. A helyzet az utóbbi napokban nem változott. A németek az ellenséges túlerő elől Prasznyszól északra és nyugatra kitértek. Osztrolenkától északnyugatra az Omulev mentén az oroszok egy támadását visszaverték Grodnótól északnyugatra február 27-én újabb orosz erők nyomultak előre, a németek ellentámadása visszavetette őket a vár előtti állásaikba s 1800 foglyot maradt a németek kezében. A nyugati harczterén a Champagneban az ellenség folytatta előretöréseit, melyeket a németek egész terjedelmükben visszavertek. Malancourtól délre (Verduntól északra) a németek az ellenségnek egymás mögött levő több hadállását rohammal elfoglalták. Gyöngye francia ellentámadások megfiusultak. Hat tisztet és 250 főnyi legénységet elfogtak, 4 gépfegyvert és egy aknavetőt zsákmányoltak. A Vögézek nyugati szélen heves harc után kivertek a francziákat blamont-bionvillei hadállásukból. A németek támadása elérte a verdinal-brémilni és folytatódott a Badonvillertől és Celestől keletre eső vonalat; az ellenséget 20 kilométernyire szélességben 6 kilométernyire visszavertették. Az ellenségnek az elfoglalt terep visszafoglalására irányuló kísérletei súlyos veszteségei mellett kudarcot vallottak. A déli

Vögézekben is visszaverték a francziák előretöréseit.

Március 1. A kárpáti arcvonal nyugati szakaszán sikeres harcok folytán több orosz előretölt állás jutott birtokunkba; 19 tisztet, 2000 főből álló legénységet fogtunk el s sok hadianyagot zsákmányoltunk. A Dnyeszertől délre fekvő területen, miután az oroszok erőstéseket kaptak, elkeseredett harcok folytak. Az állásaink ellen megkísérelt összes támadások az ellenség legsúlyosabb veszteséggel megfiusultak. Nyugat-Galiciában és Lengyelországban csak ágyúharcok folytak. A németek Lomzától északra és Osztrolenkától északnyugatra intézett orosz támadásokat visszavertek. A nyugati harczterén Werwiegnél, Lilletől északra egy angol légi járművet a németek tüzelése leszállásra kényszerített. Az arcvonal egy részén a francziák bűzös és fojtó gázokat fejlesztő lövegeket használtak; kárt ezzel nem okoztak. A champagnei német hadállások ellen legalább két hadtest több támadást intézett, de a németek heves közharcok után mind visszaverték. Az Argonneokban a németek két aknavetőt zsákmányoltak. Az erődök keleti széle és Vauquois közt a francziák ötször kísérletet tettek az áttörést haszatalanul. A Bodonvilletől keletre elfoglalt hadállásokat a németek az ellenség visszafoglalási kísérletei ellenére megtartották.

Március 2. A Kárpátokban a nyugati szakaszon az oroszok számos ellentámadását visszautastottuk és a megelőző harcokban saját csapataink által kiküzdött állásokat megmagaslatozták megtartottuk. A Dnyeszertől délre a harcok még tartanak. Március 1-én is véresen visszavertük az ellenség támadásait és az elfoglalt területet gyakran túlerős ellenséggel szemben megtartottuk. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában csak tűzsergi harc volt, Bukovinában nyugalon van. A németek harcvonalán az oroszoknak az angustovi erődötől délkeletre és délre megkísérelt előretörései sikeresek voltak. Lomzától északra keletre és Ploektől keletre visszaverték az oroszok ellentámadásait. A nyugati harczterén a Champagneban a francziák ismételt, újból nagy erőkkel megkísérelt támadásai az ellenség nagy veszteségei között megfiusultak. Egyes helyeken kifejtett közharcokban mindenütt a németek győztek s állásaikat erősen tartják. Az argonni erődökben a németek több árkot elfoglaltak, 80 embert elfogtak, 5 aknavetőt zsákmányoltak. A Vauquois elleni támadásokat is visszaverték a németek, a Vögézekben a legutóbbi napokban kivivott előnyöket heves ellentámadások dacára is megtartották. Celestől északkeletre a francziák támadásai különösen veszteségteljesek voltak rájuk. A Dardanellák Seddil-Bahr erődje ellen az ellenséges flotta lassu tüzelést folytatott. Egyes pontokon földerítő csapatokat próbáltak partra szállítani, de hasztalan. Őt ellenséges páncélos eredménytelen tüzelés után hét lövészölt tállálva, kényszerült elvonulni.

Március 3. A Kárpátokban az uszoki szorosától nyugatra harcok folynak, a melyek fontos magaslatok és hegyhátságok birtokáért mind nagyobb arányokat öltenek. Több orosz ellentámadást véresen visszavertünk és a nap folyamán a harcvonalon újabb helyi sikereket értünk el. Czisnától északra egy magaslatnak rohammal történt elfoglalása alkalmával 400 oroszot elfogtunk. Délkeleti Galiciában az egész csatavonalon heves harc volt. A Dunajec mellett és Orosz-Lengyelországban lényeges esemény nem történt. A németek harczterén Grodnónál a helyzet változatlan. Augusz-tovtól délkeletre az oroszok megkísérelték átkelni a Bobr folyón, de súlyos veszteségek közt visszaverték őket. 1500 foglyot kerültek német kezébe. Lomzától északkeletre orosz támadások közvetlenül a német front előtt összeomlottak. Kolnótól délre a németek előbbre haladtak. Miszimieztől délre a német előcsapatok túlerős ellenség elől kissé visszavonták. Prasznyszól északnyugatra az oroszok lassan előretapogattak. Ploektől keletre több orosz éjjeli támadást visszavertek. A nyugati harczterén St. Eloiánál, Ypermtől délre két angol század támadását véres küzútas után visszaverték. A Champagneban a francia támadásoknak a legkisebb sikerük sincs, ismét visszavetették őket állásaikba súlyos veszteségek között. Ville-sur-Tourdetől északnyugatra a németek 350 méternyi lövészárkot ragadtak ki az ellenség kezéből. A consenvoyi erődben és Ailly-Apremont vidékén könnyen visszaverték a francia előretöréseket. Badonvillertől északnyugatra a német támadások ismét jelentékeny győzelemmel jártak. Az utóbbi napokban itt 8 kilométerrel jutott előbbre a német front. Celestől északkeletre a francziák hasztalan kísérleteket tettek az utóbbi napok veszteségeinek kiegyenlítésére.

Szerkesztői üzenetek.

Vagy-vagy. Csak próbálkozások, olyanfélék, mint mikor a kis gyermek először próbál járni, bízog, megbotlik, elbukik.

Lövés az éjben stb. A novellák egyikét sem írta iró — egyik sem közölhető.

Elkésései valomás. Magányosan. Intelligens és érző ember munkái, de költői erő kevés van bennük.

Fog-Krém
KALODONT
70 Fillér

MARGIT-CRÈME

a forágu hólgyek kedvence szépség szeré, az egész világon el van terjedve. P ratlan hatása szerencsés összállításában rejlik, a bír arzonnal felvési és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-crémét üdnozzák és hamisítják, tessék eredeti védjegyvel lezárított dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítmény nyert vállat a készítő mindennemű felelősséget. A Margit-crème ártalmatlan, száppan esztétikán vegytiszta készítmény, amely a 70 fillér külföldön nagy feltűnést kellett. Ára 1 K 20 f.

Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon.
Kapható minden gyógytárban, illatszér- és drogna-üzletben.

Serravallo kinabóra vassal
a legalkalmasabb adója a
szeretetének
a csatában sebesültek
és
épiülfélben levőknek.
Orvosok ajánlják és elismerik, mint erősítőszert. Kapható a gyógyszerárakban!
J. Serravallo, Triest-Barcola.

Gyermekeknek
legbiztosabb szer váltóláz, hidegjelés és számkórhógos ellen a magyar orvosok által 40 arannyal jutalmazott
Rozsnyay világhírű Chinin-czukorkája és Chinin-csokoládéja
Nem keserű és így gyermekek szívesen veszik. Milliönümi nagy éremmel kitüntette és törvényesen védve. A valódi készítmény csak a Rozsnyay M. névvel állítható elő. 1 doboz ára 12 fill. 25 doboz egy dobozban 3 korona.

Kapható minden gyógyszerárban. — Készíti a feltaláló:
Rozsnyay Mátyás gyógyszerész.
Aradon, Szabadság-tér 8. szám.

FISCHER és Tszai
faiskolák és szőlőültványtelepek
Tulajdonosok: ifj. AMBROSI M. és Fischer L. örökössei.
NAGYENYED

KÜZDELEM A LEVEGŐ MEGHÓDÍTÁSÁÉRT.
IRTA CHARLES C. TURNER.
FORDITOTTA FRÖHLICH KÁROLY.
Huszonkilencz rendkívül érdekesen megírt fejezetben tárgyalja a szerző korunk e legnagyobb problémáját, a levegő meghódítását. A légi járművek történetét, kísérleteit, diadalait mondja el mindenkihez szólóan. A könyv egyik aktuális fejezetének címe
HÁBORÚ A LEVEGŐBEN.
24 ábrával a szöveg közt és 24 képmelléklettel.
Ára kötve 8 korona.
Megjelent az Ismeretterjesztő Könyvtárban.
Franklin-Társulat kiadása.
Mindem könyvkerekedésben kapható.

Rendeléseknél sziveskedjék lapunkra hivatkozni.

HALÁLOZÁSOK.

A harcztereken hősi halált haltak: TELLER KÁROLY 26. gyalogezredbeli százados az északi harczterén. — BIRÓ DEZSŐ 26. gyalogezredbeli főhadnagy az északi harczterén, 26 éves korában. — IMRE MIKLÓS, a 67. gyalogezred századosa, a ki önként kérte a harczoló csapatokhoz való beosztását, a Lavocze mellett vívott harczokban megsebesült és két napi szenvedés után meghalt. — BENEDEK ÁRON rendes tanár, a 4. honvédelmi gyalogezred tartalékos hadnagyja, a Signum Landis tulajdonosa, 80 éves korában, buzgó és eredményes tanári működésének ötödik évében, több ütközet megvívása után, hősiességben, az északi harczterén elesett. — ÁNYOS IMRE ELEK, a Szent Ferenc-rend székesfehérvári rendházának laikus tagja, az északi harczterén. — PALMER TIBOR, a 62. gyalogezred volt egyéves önkéntese, Palmer Kálmán főrendiházi elnöktanácsosnak nagy reményekre jogosított fia az északi harczterén Dunajóvárnál súlyosan megsebesülve és orosz fogságba kerülve, a kievii hadikórházban elhunyt. — TOÓTH JÓZSEF, Szatmár vármegye aljegyzője, tartalékos zászlós, a kárpáti harczokban. — OSZTROLUCZKY JÁNOS zászlós elesett az északi harczterén. — KRAUSZ OTTÓ, a szegedi állami felső ipariskola harmadik évfolyamának hallgatója, honvédönkéntes, a kárpáti harczokban.

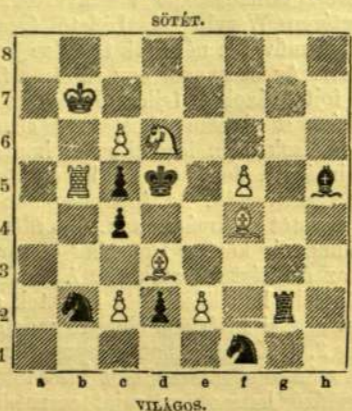
Elhunytak még a közelebbi napokban: Kismagyar Mikló István dr. kanonok 80 éves korában, Pozsonyban. — BAUMGARTEN LEÓ 75 éves korában, Budapestben. — NYIRÁK EDE nyug. pénzügyi főtanácsos, az Országos Kaszinó titkára, 66 éves korában, Budapestben. — MAYER JÓZSEF lajtajfa-lasi plébános, a nagymartoni kerület esperese és egyházi tanfelügyelője 73 éves korában, Lajtajfafalun. — Nagytiszteletű TÓTH PÁL ref. lelkész, egyházmegyei tanácsbíró, 56 éves korában, Ráczkevényen. — WEIGL FERENCZ, a Károlyi József grófi uradalom nyug. főkertésze 61 éves korában, Mezőtúron. — KARLA ANTAL, a Phönix Biztosító Társaság főosztályvezetője, 71 éves korában, Budapestben. — BENCZE SÁNDOR, Pécs város főpénztárosa 68 éves korában, Pécsen. — RAKSAI RAKSÁNYI GYULA gazdasági tanár 36 éves korában, Békéscsabán. — VRABÉLY ERVIN, Vrabély Armand dr. honvédelmi miniszteri osztálytanácsos 17 éves fia, a Barcsay-utcai gimnázium VII-ik osztályának tanulója, Budapestben.

Özv. PETHI FERENCZÉNE szül. Sombory Julianna 87 éves korában, Marosvásárhelyen. — Özv. SCHÜTZ

KÁROLYNÉ szül. kis- és nagyselymosi Konez Terézia 78 éves korában, Nyiregyházán. — Hrabovai HRABOVSKY EMMA EUFÉMIA, a Paulai Szent Vincez szatmári rendház tagja 66 éves korában, Egerben. — Szentmiklósi és óvári Pográcz EMMA halli nemes alapítványi hölgy, 54 éves korában, Szügyben. — Dr. LUKÁCS SIMONNÉ szül. Brandis Viola 25 éves korában, Komáromban.

SAKKJÁTÉK.

2942. számú feladvány Kühne H.-tól, Magdeburg.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

2939. számú feladvány megfejtése Fritsch Károlytól.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. Va5-b4-Fe5xb4 1. --- Hh4-f5 2. Fd2-c4+ stb. 2. Vb4-c4+ stb.

Helyesen fejtették meg: A 'Budapesti Sakk-kör' (Budapest). — Németh Péter (Csongor). — Hoffbauer Antal (Lipótvár). — Kintzig Róbert (Fakert). — Székely Jenő (Győr).

EGYVELEG.

* Az első logaritmus-könyv most háromszáz éve jelent meg, pontosan 1614 elején, összeállította Napier John írországi professor. A nagy évfordulót az angol tudósok matematikai világkongresszussal fogják megünnepelni.

A «VASÁRNAPI UJSÁG» 62-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégebbi magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap évenként több mint 130 íven s több mint másfél ezer képpel, legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

A «Vasárnapi Ujság» színes képmel-lékleteket is ad, több színben művészileg kivitt képeket.

Előfizetési feltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 5 korona, fél-évre 10 korona.

A «Vasárnapi Ujság» a «Világkrónika»-val negyed-évre 6 korona, félévre 12 korona.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadóhiva-talába, Budapest, Egyetem-utca 4. szám kül-dendőik.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 5-dik számában megjelent képtalány megfejtése: Küzdjön, ki érdemelni rágy szívet.

Felelős szerkesztő: Hoitsy Pál.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-utca 11.

Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

A MAGYAR KÖNYVTÁR UJDONSÁGA

CONAN DOYLE

aktuális és szenzációs elbeszélése:

NAGY-BRITÁNNIA VESZEDELME

(Sziirusz kapitány jegyzeteiből.)

FORDITOTTA GÓTH SÁNDOR.

ÁRA 30 FILL.

Ebben az elbeszélésben Conan Doyle előre megjósolta a németek mai tengeri taktikáját s a tengeralattjáró hajók használatát Anglia blokádjára.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden hazai könyvkereskedésben.

Most jelent meg!

A FÉLKEZÜ EMBER KÖNYVE

IRTA GRÓF ZICHY GÉZA

Ára 2 K 80 f.

„Ez a könyv a szerencsétlenül járt embereket meg fogja vigasztalni!”

Báró dr. Eiselsberg A. tanár.

Kapható minden könyvkereskedésben.

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

Lohr Mária (KRONFUSZ) Gyár és főüzlet VII., Baross-u. 85. Telefon: József 2-37.

Szakszerűen készített utazási felszerelések

HELLER bőröndös

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 21. (Astoria szálloda épületében)

A cég üzlete 20 évig Károly-köruton (Huszár-ház) volt.

ZONGORÁK. HECKENAST GUSZTÁV ZONGORATERMEI BUDAPEST-GIZELLATER-2 ALAPITVA 1865-TELEFON 1-69

Saját érdekében

FÉMTISZTÍTÓ KENDŐVEL. Előnyei: Bármely fémtárgy gyors és egyszerű keze-lésben hónapokig tartó tisztaságot nyújt. Minden eddigi tiszteztető folyékony fémtisztítót fölül-mul. Sohasem szárít ki, nem kopot, nem horzsol, olcsó és gazdaságos. 20 fill. 50 fill. és 1 kor. Méretben is kapható. — Kereskedőjénél kérjen ingyen mintát. FORGATKAR: FORSTNER JÓZSEF GYÁRÓKÉZELŐ BUDAPEST, IV. KER., REALTANODA-UTCA 4. SZ.

MATTONI-FÉLE GISSHÜBLER természetes égvényes SAVANYÚVIZ

CHEMIA A MINDENNAPI ÉLETBEN

IRTA DR. HANKO VILMOS SOK KÉPPEL ÁRA KÖTVE 4 K 80 FILL. A «Chemia a mindennapi életben» cz. munka, mely a világot mozgató tudományok: a chemiának fontosabb eredményeit könnyen megérthető előadásban közli, egyben megtanít arra is, hogy a közölt eredményeket hogyan értékesíthetjük egészségünk megóvására, a háztartásban, a főzésnél, a mindennapi életben lépten-nyomon felmerülő kérdésekben. Tájékoztul a könyvnek tartalmából csak egynehány czímét sorolunk fel, melyek egyszerű megnevezésükkel is szembe-szikten igazolják, mennyire gyakorlati értékű ez a könyv. Tej-, kávé-, tea-, vaj-, borhamisítás felismerése, az arany- és ezüsttárgyak felismerése, üveg-, fém-, fa-, porcellán-, márvány-, gipsz- és tállekrasztás. Bor-czet-készítés. Az ivóvíz meg tisztítása. Hajfestés. Tíkos gyógyító esszenciák szerepe. Szappanfőzés; Illat-szerek, likőrök készítése. Finia-, gyümölcs-, rozsdá-sztarin-, zsír-, olajfoltok kivétele. A mérgezőeknél kö-vetendő eljárások stb. A «Chemia a mindennapi élet-ben» kezünkbe adja mindezen kérdéseknek s számos más kérdésnek a nyitját, gyakorlati útmutatást fele-slegessé tesz az élet ezer apró viszonylatában minden felvilágosítást és utánaajrást. Ez a munka, a tudni-valóknak valóságos kincsesháza, nélkülözhetetlen ta-nácsadója a magyar asszonyoknak, a tanítónak, a lel-késznek. Ajánlétkönyvnek nem képzelhető tanu-lásosabb könyv ennél.

Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-út 21. valamint minden hazai könyvkereskedésben.

MOLNÁR FERENC NÉGY KÖNYVE

2 Korona 10 fillér.

- Gyerekek ... 30 fillér (Rajzok.) Pesti erkölcsök ... 60 (Humoros rajzok.) Ma, tegnap, tegnapelőtt 60 (Vasárnapi krónikák.) Báró Márczius és egyéb elbeszélések ... 60

Mindenhol kapható!

Megjelentek a Magyar Könyvtárban.

RENDELÉSÉNEK SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI

Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.

MAGYAR TÖRVÉNYEK A Franklin-Társulat zsebkiadásai.

Az új bélyeg- és illetéktörvény most jelent meg!

A TÖRVÉNYKEZÉSI ILLETÉKEK

Jegyzetekkel ellátta Dr. UJLAKI JÓZSEF budapesti ügyvé.

E munka arra szorítkozik, hogy az egyes szakaszoknál fel-tüntesse az új és a régi jog közötti eltéréseket. A könyv szerzője tartózkodik az elméleti fejtegetésektől és épen ezért könyvének nagy a gyakorlati értéke.

Ára kötve 1 korona 50 fillér.

Megrendelhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.

Gothard Sándor

Diana Fegyver-atelier
Herény,
Szombathely mellett.
(Vas megye.)

A. Jos. Decourny, Herstal és A., Leno & Co. Liège (Victoria Hammerles), Világért és legelső rangú galamblovó és vadászfegyvereknek egyedül és kizárólagos képviselője. E. Bernard & Co. A. Dofourny-Sevrin luxusfegyvereinek állandó nagy raktára. Mannlicher-Schönauer Anticooro- Antimiosóvü, Mignon távosóval szerelt fegyvereknek állandó raktára. Vadászfegyverek 160 koronától, ejektórnak 280 kor.-tól, Anticooro- és Antimiosóvü fegyverek 400 kor.-tól minden árban. A kontinens legdagább luxusfegyverraktára. Minden minőség állandó nagy készletben. Teljes garancia. Minden fegyver pontosan belőve. Legjobb minőség.

Legolcsóbb gyári árak. Utolérhetlen olcsó.
Árjegyzéket tessék kérni.

CORPUS JURIS HUNGARICI

(ALAPITOTTA dr. MÁRKUS DEZSŐ)
legújabb kötete most jelent meg!

1914. évi törvényczikkek

Jegyzetekkel ellátta
Dr. TÉRFI GYULA *
m. kir. igazságügyi min. tanácsos.

Kiadja a
FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irod. intézet és könyvnyomda.

Kiegészítő kötete a milleniumi nagy Corpus Juris (Magyar Törvénytar) és a Hatályos Magyar Törvények gyűjteményeinek. Jegyzetekkel, utalásokkal és miniszteri indoklásokkal ellátva. A jegyzetekben a képviselőházi és főrendiházi tárgyalások anyaga fel van dolgozva.

Ára füzve 14 korona, félbörkötésben 17 korona.

Megrendelhető a
FRANKLIN-TÁRSULATNÁL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4
és minden hazai könyvkereskedésben.

SEBESÜLTEK ÁPOLÁSÁHOZ

szükséges tudnivalók és orvosi könyvek:

Betegápolástan. A vörös keresztet ápoló-betegápolástan kivonata. Ára K 1.80

A betegápolás kézikönyve. Irta Fialka Gusztáv dr. Hivatásos betegápolónk és a művelt közönség számára. Ajánló sorokkal ellátta Müller Kálmán dr. Számos szöveg közre nyomtatott ábrával. Ára K 8.—

A betegápolók tankönyve. Irta Fialka Gusztáv dr. Számos a szöveg közre nyomtatott ábrával. Ára K 4.20

Klinikai receptekönyv. Szerkesztette Müller Vilmos dr. Az egyetemi klinikák, a budapesti poliklinika és a fővárosi kórházak gyógyműködésének rendvényének gyűjteménye. II. kiadás. Ára K 8.—

A fertőző betegségekről és az azok ellen való védekezésről. Irta Gerölczy Zsigmond dr. Ára K 1.50

Útmutató a hadsebészethez. Irta Prochnov József dr. 96 ábrával és 6 kőnyomatú táblával. Ára K 7.—

A sebek gyógyulása és a sebkezelés. Irta Schächter Miksa dr. Ára K 4.—

Megrendelhetők:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál
Budapest, VI., Andrásy-út 21. szám
és minden hazai könyvkereskedésben.

SZERKESZTŐI TÁRSASÁG
SZERKESZTŐI
GÖLLŐKÖNYV
JENŐ
KÖNYV-ÉS
KÖZLÖNYV-ÉRTESÍTŐ

Most jelent meg!

GUBÁNYI KÁROLY

Ausztrália

16 műmelléklettel,
12 térképpel és 100 ábrával.
Diszesen kötve ára 9 korona.

E könyv szerzője hét évet töltött Ausztráliában és munkájának minden részlete ott, eredeti megfigyelések alapján készült. Ausztrália történetét, föld- és néprajzát, társadalmi viszonyait stb. ismerteti sok alapossággal és szeretettel.

Megrendelhető:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál,
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 21.
és minden könyvkereskedésben.

Rendelésnél
sziveskedjék lapunkra
hivatkozni.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten (IV., Egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A háboru irodalma!

A Magyar Könyvtár ujdonságai.

Ausztria és Magyarország HADSEREGE
Irta Pilch Jenő honvédőrnagy.
Szinte új erőt és reményiséget nyújt e könyv, mert részletesen megismerteti a mi haderónkkal.
Ára 60 fillér.

Az Olcsó Könyvtár ujdonságai.

I. VILMOS
német császár és porosz királynak kilenczven válogatott írása.
Fordította Supka Géza dr.
A nagy német birodalom megalapításának érdekes dokumentumai I. Vilmos császár írásai.
Ára 1 korona.

A MODERN HÁBORÚ ESZKÖZEI
Irta Archibald Williams nyomán Sándor Szilárd.
A háború borzalma és dicsősége elevenedik meg előttünk, ha annak eszközeivel megismerkedünk.
Ára 60 fillér.

NAGY PÉTER CZÁR
Irta John L. Moltley. Fordította Herkner János.
A modern Oroszország megalapítójának Péter császárnak életrajzát nyújtja e füzet, de egyben megismerteti az orosz nép lélektanával.
Ára 60 fillér.

ZEPPELIN
Irta dr. Mikes Lajos.
Érdekes leírása a modern háború legféltelmesebb eszközének.
Ára 60 fillér.

A VILÁGHÁBORÚ OKAI
Irta Angyal Dávid egyet. tanár.
Élénkséggel írja le a szerző a világháború előzményeit s előlátásával tekintést enged az események mögött rejtőző okokba is.
Ára 40 fillér.

NAGYBRITÁNIA VESZEDELME
Irta Conan Doyle. Fordította Göth Sándor.
Ára 30 fillér.

A NÉMET VILÁGPOLITIKA
Irta Wlassics Gyula.
Ára 20 fillér.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.
Szerkesztő: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerű cikkeiket ismert íróink írják. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és az összes bérbeadó vadászterületek árverésének idejét közli.

A diszesen kiállított lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

11. SZ. 1915. (62. ÉVFOLYAM.)
SZERKESZTŐ: HOITSY PÁL.
BUDAPEST, MÁRCZIUS 14.

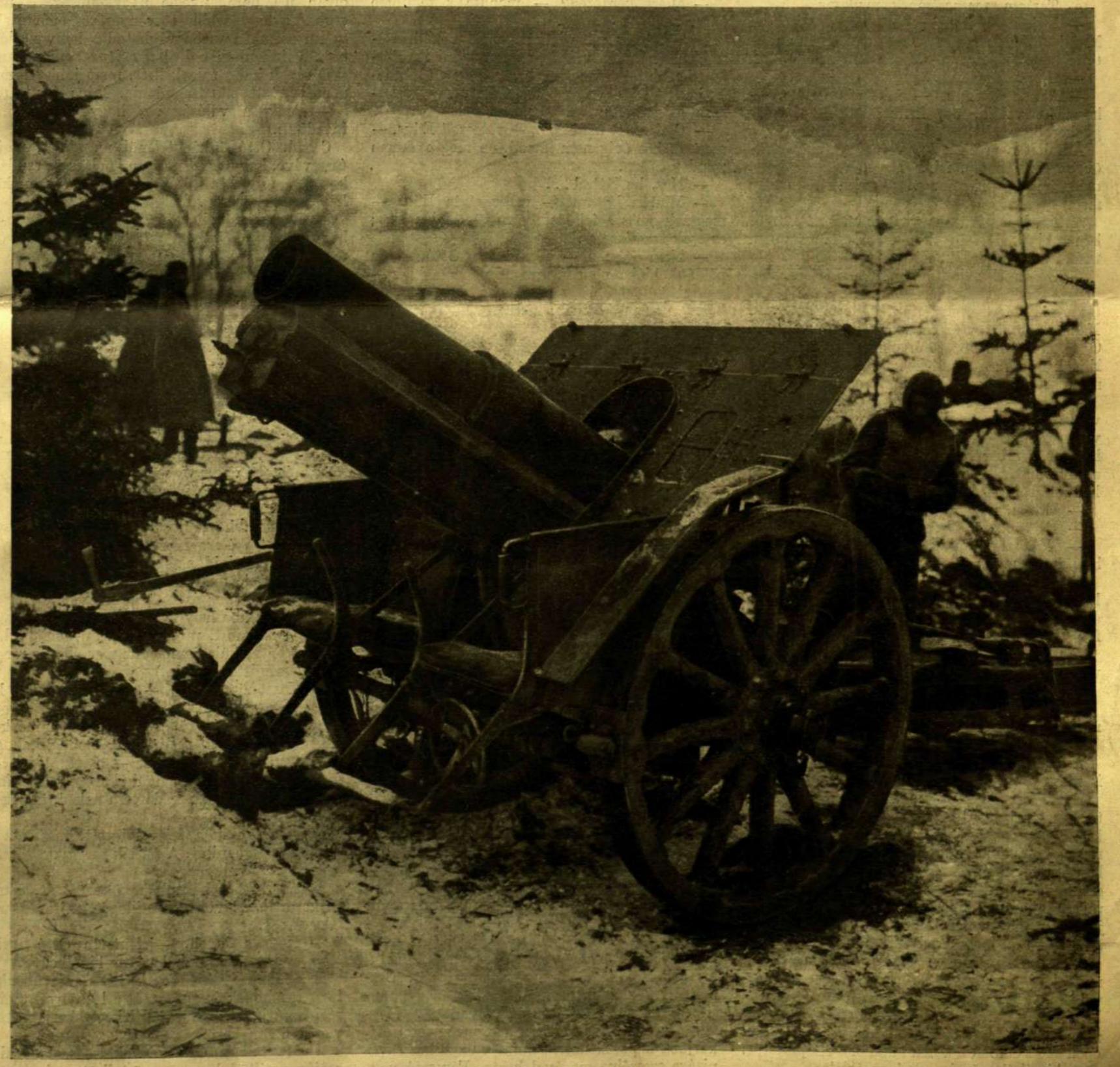
Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:
Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A Világkrónika-val negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is eszolandó.

EGY TARACSK ELŐTÉSE.
A KÁRPÁTI HARCZOKBÓL. — Balogh Rudolf, a harczterre kibüldött munkatársunk felvétele.